

STIDSHOLT

UNGDOMSSKOLE

Årsskrift 2003

Stidsholt Ungdomsskole Årsskrift 2003

Udgivet af Stidsholt Ungdomsskole
og elevforening

Bræmer Tryk A/S 98 98 14 66

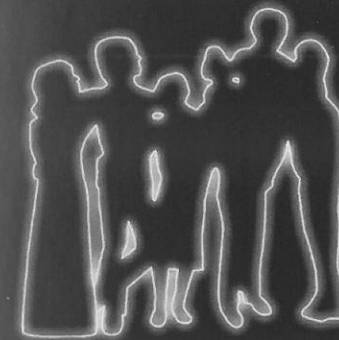
Anne Marie Johansen billeder:

- Rumstation Humlebakken Forsiden
- Gemmested gul Side 38
- Gemmested blå Side 39
- Himmelhøj jord Side 46
- Noahs ark 1 Side 47
- Elefantvals Bagsiden

Indhold

Kære læser	s. 5
Siden sidst	s. 9
Årets gæsteskrubent	s. 22
Når unge på efterskole mærker følgerne af krig	s. 27
Sorggruppe på efterskolen?	s. 32
Kære Stidsholt elever (Busterminalen)	s. 36
Smittende udsyn fra et kældervindue	s. 40
Skolebillede 2002-2003	s. 42-43
Det er noget ganske specielt!	s. 44
Stidsholt i blodet	s. 45
Ny suppleant til skolens bestyrelse	s. 49
Der kom et brev fra Mocambique	s. 50
Selvevaluering – succes eller syltekrukke?	s. 52
Tommy	s. 55
Kære gamle Stidsholt elever	s. 56
Stidsholt Ungdomsskoles værdigrundlag	s. 57
Billedkavalkade	s. 60
Stidsholt for 50 år siden	s. 65
Nekrolog over Grethe Buhrkall	s. 70
Elevliste	s. 71

Kære læser

Velkommen til det fjerde årsskrift fra Stidsholt iklædt et nyt design og et nyt indhold. Årsskriftet trykkes i ca. 1000 eksemplarer og sendes til medlemmer af elevforeningen, nuværende elever, skoler og skolevejledere i Nordjylland, forretningsforbindelser, politikere og andet godtfolk, samt fri-, høj- og efterskoler, institutioner og personer over det ganske land, som vi har et særligt tilknytningsforhold til. Vi håber, at I som modtagere af skriftet stadig synes, at det er læseværdigt, ligesom vi gerne modtager både positiv og negativ kritik af både form og indhold.. (Var der nogen, der nævnte ordet evaluering!).

Billedet, der pryder forsiden, er lavet af årets kunstner, Anne Marie Johansen, der kommer fra Frederikshavn. Hvis nogle synes de har set det før, er det, fordi billedet det sidste års tid har været ophængt ved trappen op til skolens gamle fløj: Historien bag dette er, at Eric Kaare, der bestyrer "Galleri Norden-

*Af Gorm
Brandborg
Larsen*

vind" i Sæby, engang Ruth og jeg var på besøg, præsenterede Anne Maries billeder og ærgrede sig over, at galleriet ikke fysisk havde plads til et billede af det format, hvorfor han tilbød, at vi kunne låne det. Vi fandt en god plads til maleriet og fik sat spot på, så det kom til ære og værdighed. I år har vi så haft mulighed for at erhverve det til ejendom takket være goodwill fra både Eric Kaare og Anne Marie, hvorfor det også fremover kan lyse op i forhallen på skolen og sende tankerne på himmelflugt. Titlen er: "Rumstation Humlebakken". Eric Kaare har skrevet et indlæg "Smittende udsyn fra et kældervindue om Anne Marie Johansen".

Valget af årets gæsteskribent, Ole Raakjær, er en helt anden historie. Allerede da vi afsluttede sidste års årsskrift, havde jeg en klar fornemmelse af, hvad temaet for årets gæsteskribent skulle være. Jeg var faktisk godt i gang med at finde folk, der kunne give et bud på temaet, da Ruth kom hjem fra et kursus, hun havde deltaget i sammen med Kirsten Kleinwächter. Kursets tema var noget dystert, da det handlede om unge og selvmord. Imidlertid var det budskab, som dygtige foredragsholdere kom med så stærkt, at Ruth og jeg efter en aften diskussion valgte at lade årets tema være: "Når livet det gør ondt".

Efter at Ruth under overskriften "Sidens sidst" beretter om store og små begivenheder fra skoleåret 2002-2003, er det Ole Raakjær, der med artiklen "Sorg er ikke et problem, der kan løses, men en byrde, der skal bæres!" giver sit bud på årets tema. Belinda Bodilsen fortsætter under overskriften "Sorggruppe på efterskolen?" temaet. Hun har haft kontakt med en af vore elever og en lærer på en anden efterskole, der har etableret sorggrupper – en meget personlig beretning. Ruths indlæg "Når unge på efterskole mærker følgerne af krig" starter med tanker omkring integration af flygtninge og indvandrere med krigstraumer. Hun fortsætter med at berette om en svensk model "Strofa", der i Sverige bliver brugt til at arbejde med traumatiserede børn. Hendes indlæg ender med at konkludere:

"Når man har sine rødder i orden og ved, hvem man selv er, og hvad man står for, kan man trygt gå det fremmede og ukendte i møde."

Fremmede og ukendte er vores elever også for Anna Kristensen, når et nyt skoleår starter. Fra sin plads bag disken på Sæbys rutebilstation lærer hun dem imidlertid hurtigt at kende. Det handler hendes indlæg om. Praktikanter har vi hvert år både fra Hjørring og Ålborg seminarium. De kommer ret hurtigt ind i efterskoleverdenen, da vi forlanger, at de

skal deltage på lige fod med resten af personalet, så det varer som regel ikke længe, før eleverne føler, de hører til her, og er kede af det, den dag de skal tilbage på seminariet. Lone Elmer og Christina Sibbesen skriver i år om deres praktiktid. Indimellem får vi også nye lærere. En af dem er Brian Pihl, der som søn af Torben er vokset op med efterskolelivet. Det fortæller han om i sin artikel.

For at en efterskole kan bestå, må den have en bestyrelse, der vælges af skolekredsen. I år fortæller Inger Jensen om sin tilgang til bestyrelsesarbejdet. Lige som Rita Farum gennem et brev forklarer, hvorfor hun ikke kan deltage i arbejdet mere.

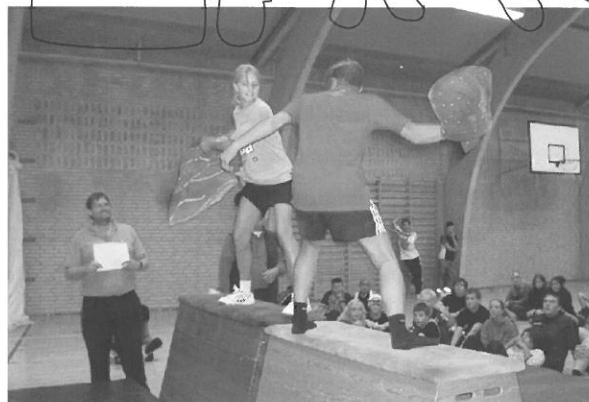
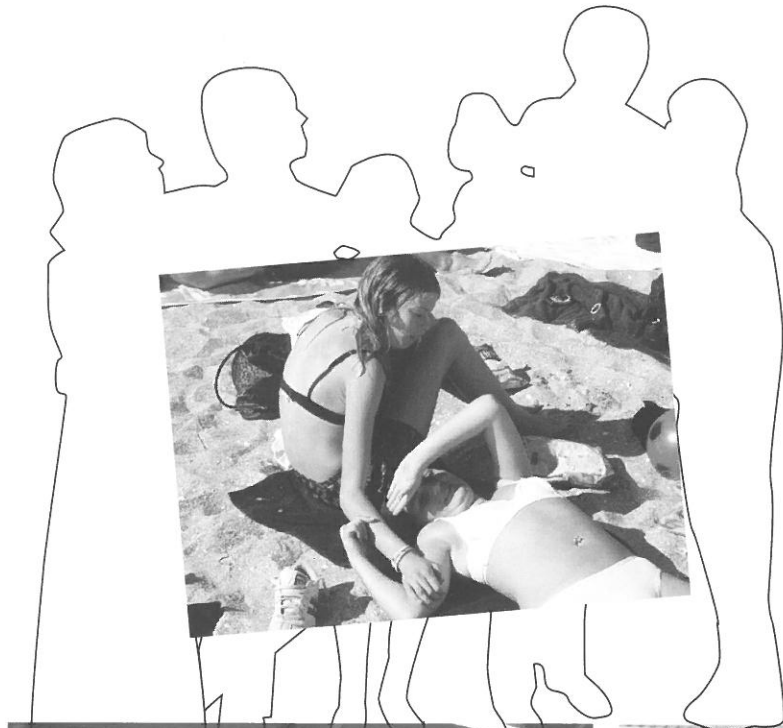
Efterskolerne skal ligeledes have et "Værdigrundlag". Det skal indføres i skolens vedtægter. Vi har arbejdet et par år på at formulere vores – det står på side 57. Når nu vi har udarbejdet et sådan, skal vi også til at evaluere, altså løbende checke at vi faktisk lever op til de smukke ord. De frie skoler har fået lov til at lave deres egen evaluering – en selvevaluering, men da det er noget forholdsvist nyt, har ministeriet ønsket at lave et pilotprojekt for at få erfaringer. Det projekt har Stidsholt Ungdomsskole deltaget i. Mere om forløbet og projektet kan læses i Evald Iversens artikel.

Skolen har også en forening for gamle elever: "Elevforeningen" som Kirsten Kristensen er formand for. Er man ikke i foreningen, kan man høre mere om den ved at henvende sig til Kirsten eller skolen. Af kalenderen fremgår tidspunkterne for arrangementer, der kan interessere gamle elever. Hvis man gerne vil samles med sit gamle elevhold til et jubilæum, forudsætter det, at enkelte fra årgangen går sammen for at skaffe relevante adresser, da skolens kartotek oftest er utidssvarende. Det er ofte et stort arbejde. Torben Pihl beretter om en ildsjæl "Tommy", der har arbejdet med det.

Jeg har til jubilarmøderne opfordret til, at gamle elever kom med indlæg eller billeder fra deres efterskoletid. Aase og Inge Frost har lånt os billeder fra henholdsvis 1952 og 53, så I kan se, hvordan Stidsholt så ud for 50 år siden.

Christa Grauslund, som er tidligere lærer og nær ven af Jeppe og Grethe Buhrkall, har skrevet en nekrolog over Grethe, der døde den 13. maj.

Årsskriftet slutter med en elevliste over årgangen 02-03. Ruth og jeg ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår.

Siden 2002 2003 sidst

Før et nyt skoleår starter for et elevhold, har personalet længe været i gang med at planlægge det. Vi starter med nogle planlægningsdage i foråret, så vi allerede, når vi inviterer et kommende elevhold til formøde, har nogle konkrete bud på skolens fagtilbud, ligesom en egentlig årsplan med emnedage, emneuger og andre brud på den daglige undervisning er udarbejdet. Så lader vi planlægningen hvile i den periode, hvor vi afholder folkeskolens afgangsprøver, og først når vi har afsluttet skoleåret og sendt eleverne hjem, tager vi igen fat med fordeling af de arbejdsopgaver, der endnu ikke er blevet fordelt. Vi ændrer måske nogle ting, efter at vi på lærerværelset har evalueret det foregående skoleår, og forslag til forbedringer har været diskuteret.

Nu venter sommerferien forude. Det er en dejlig tid. Familien og vennerne skal plejes. Måske skal man på ferietur, men uanset hvordan man tilbringer tiden,

så er én ting sikker. Man lader batterierne op, og i takt med at ny energi indfinder sig, begynder man at glæde sig til at gense sine kolleger og komme i gang med arbejdet igen.

Forud for elevholdets ankomst i august havde vi tre arbejdsdage til at lægge sidste hånd på planlægning af modtagelsen og i detaljer fastlægge indholdet i de første skoleuger.

Udsigten til et ekstra stort antal andenårselever ved denne skolestart havde medført mange drøftelser på lærerværelset om, hvordan vi undgik, at andenårseleverne kom til at dominere de nye elever. Vi endte med at blive enige om at invitere dem til at møde på skolen et døgn før de nye elever. Vi ville gerne give dem tid og rum til at fortælle hinanden om, hvilke oplevelser sommerferien havde budt på.

Af Ruth Kristensen

Samtidig ville vi få lejlighed til at forberede dem på de forventninger, vi på skolen havde til deres medvirken til en god og positiv skolestart.

Søndag den 11. august kl. 15 bød Gorm og skolens bestyrelsesformand, Knud Andersen, velkommen til elevholdet 2002-2003 og deres forældre. Efter kaffebordet mødtes kontaktlærerne med eleverne og deres forældre. Vi plejer lige at checke, at vi på skolen har de rigtige adresser og telefonnumre på forældrene. Nogle kan jo være flyttet, efter at eleven er blevet indmeldt. Vi spørger også til elevernes helbred, ja, til alt der kan have betydning at vide, inden forældrene tager hjem, og vi overtager ansvaret for deres børn.

Når forældrene er sendt hjem, gør vi klar til vores første måltid sammen i spisesalen. Hver elev får sin faste plads, og Gorm fortæller om dukseordningen, som sikrer, at der kommer mad på bordene, og at bordene bliver ryddet af efter måltidet. Som regel har eleverne ikke megen appetit ved dette første måltid. De er lidt beklemte ved at være sammen med alle de nye kammerater og lærere.

Efter måltidet har vi kontaktgruppemøde, hvor eleverne i samme kontaktgruppe får lejlighed til at præsentere sig for hinanden, og hvor kontaktlære-

ren kan hjælpe med lidt oplysninger om hverdagen og reglerne på skolen samt svare på spørgsmål.

Herefter skal kontaktgrupperne på et orienteringsløb rundt på skolen. Hver lærer har en post med en lille opgave til gruppen á ca. 10 minutters varighed. Eleverne optjener points, så vi bagefter kan kåre en vindergruppe, men det virkelige formål med O-løbet er at vise skolen og udendørsområderne frem for eleverne, så de hurtigt kommer til at føle sig hjemme hos os, samtidig med at de i gruppen har det sjovt og kommer til at lære hinanden at kende. Ved en af posterne står Torben med sit fotografiapparat. Han tager et foto af hver elev, og senere samme aften kommer de mange fotos til at ligge på lærerværelset med elevnavnene under. Det hjælper os til hurtigere at lære alle de nye navne.

Ved den efterfølgende aftensservering kåres vindergruppen. Så er det sengetid. Lærerne går rundt på gangene og snakker med eleverne og hjælper til, hvis der er spørgsmål. Vi prøver også at observere, om nogle skulle have lidt hjemvé her ved sengetid. Det er slet ikke unormalt. De er jo kommet i nye omgivelser, og tanken om, at et efterskoleophold varer 41 uger, kan godt blive lidt overvældende. Vi prøver derfor at opfordre eleverne til at tage én dag af gangen her i starten, hvor det kan være lidt svært for nogle.

Det at arbejde med hjemvé i forbindelse med en skolestart er faktisk blevet vanskeligere, efter at mobiltelefonen er blevet hvermands eje. I dag ringer man straks hjem, når den første følelse af savn melder sig, og kræver, at forældrene kommer NU, så man kan blive hentet hjem. Mange forældre når vel knap at tænke sig om, før de sidder i bilen med kurs mod Stidsholt. Og fordi der er så kort fra tanke til handling, når vi mange gange ikke at opdage, at der er et problem. Tidligere hvor det at komme til telefonen kunne tage noget tid, blev såvel kammerater som lærere oftere opmærksomme på problemer og fik mulighed for at handle. Forældrene var vel generelt også bedre til at forlange, at den unge i hvert fald gav opholdet en chance ved for eksempel at kræve, at man så tiden an til efterårsferien. Når eleven kan mærke, at forældrene står fast og ikke kan

forhandles med, giver det den fornødne ro, der gør, at eleven efterhånden vænner sig til at være hjemmefra, og i takt med at hun lærer de nye omgivelser, kammerater og lærere at kende, indfinder den trykthed sig, som er en altafgørende forudsætning for, at man falder godt til.

Mandag morgen mødte eleverne i spisesalen kl. 7.15 til morgenmad og en startuge, som bød på oplevelser af vidt forskellig karakter. Lige fra opgaver i dansk, engelsk og matematik til atletik, gymnastik, strandtur, samtale med skolevejlederne, foredraget: "Hvad skal jeg tro?" ved Niels Krøjgaard, brandøvelse, vandretur til skovsøen, folkedans, forhindreingsløb i Sæbygård skov m.m.

Herefter blev eleverne sat på hold og den egentlige klasseundervisning kunne begynde. Bortset fra den sædvanlige kanotur på Uggerby å, der i år endte på Nordsømuseum i Hirtshals grundet regnvej, havde vi fredet timeplanen i resten af august måned, så vi kunne få en god og stabil opstart i de forskellige fag uden for mange afbrydelser.

Tiden fra tirsdag den 3. september kl. 8.00 til onsdag den 4. september kl. 18.00 var afsat til en tur med kontaktgruppen. Nogle lærere tog deres gruppe med i spejderhytte, i hytte på en campingplads

eller med hjem. Jeg tog min gruppe med på friluftstur til naturskolen Lunken. Vi skulle cykle derud og overnatte i shelters og lave mad over bål. Desværre gik turen ikke helt som planlagt. Efter at have været på stedet i ca. en time ankom tre 7. klasser fra Hjallerup skole, som naturligt nok fyldte en hel del. Vi måtte derfor rykke lidt tættere sammen, hvilket var fint nok, men den megen uro medførte, at det blev sværere at holde focus på vores eget sammenhold i gruppen. Bortset herfra var det en udmærket tur med mulighed for at komme til at lære hinanden endnu bedre at kende i kontaktgruppen.

Den følgende weekend havde John og jeg givet mulighed for, at eleverne kunne invitere en ven eller veninde på besøg på "Costa del Stidsholt". De lokale guider lovede at føre gæsterne gennem de lokale seværdigheder og inviterede til møde med de indfødte, samt at smage maden fra det eksotiske køkken. Det blev et rigtig hyggeligt døgn, hvor vore elever nød at vise skolen frem og fortælle om den dagligdag, som nu var blevet deres.

Som noget nyt i år havde vi ved planlægningsmøderne besluttet at samle alle elevernes computere i det kælderlokale, som tidligere rummede skolens diskotek. Vore erfaringer med at have computere på elevværelserne var nemlig, at nogle elever ikke

respekterede reglen om, at computerne skulle være slukkede, efter at lærerne havde været rundt at sige godnat. Med det resultat at vi havde nogle meget trætte elever at undervise næste formiddag.

Nu gik Jens Erik, Preben og Poul så småt i gang med at indrette lokalet med borde og stole. Der skulle også trækkes ledninger derned, og Torben tilbød at stille sig i spidsen for et kommende brugerråd, der skulle få tingene til at fungere. Det skulle senere vise sig at være en rigtig god idé.

Torsdag den 19/9 om aftenen havde vi inviteret Halvorsminde Ungdomsskole til at besøge os. Programmet lød på fodbold, hygge og diskotek. Desværre optrådte nogle af vores elever noget provokerende overfor gæsterne, og hyggen var det småt med, da de gik i busserne for at køre hjem. Vi voksne var mildest talt noget pinligt berørt over vore elevers opførsel, og vi blev enige om, at Gorm den næste dag på skolens vegne skulle ringe til Halvorsminde og give en undskyldning. Vi drøftede selvfølgelig sagen med vore elever og prøvede at gøre det klart for dem, hvilken opførsel der forventedes af dem, både når de som værter repræsenterede skolen, men også når de selv senere i anden sammenhæng skulle være gæster.

I lighed med tidligere år sagde vi ja til at have et par grønlandske elever, Ulrik Karl og Najakunuq, som gæster i tre uger, for at de kunne danne sig et indtryk af, hvad det vil sige at være på efterskole, inden de selv endeligt skulle træffe den store beslutning om et efterskoleophold i Danmark.

I uge 39 skrev 10. kl. projektopgave i og på engelsk. Det overordnede emne var USA. 9. kl. lavede folkeskolens obligatoriske projektopgave, mens 8. kl. snusede til iværksætterkulturen ved at prøve at starte og drive egen forretning. Midt i ugen havde vi inviteret sidste års elevhold til gensynsdag. De var inviteret til aftenmad, og musiklinien underholdt efter middagen. Derudover bød aftenen på sportsdyst mellem de to elevhold. Det er altid spændende at høre, hvordan de gamle elever er kommet i gang på ungdomsuddannelserne.

Fredag den 27/9 deltog vi med tre hold i en fodboldturnering for efterskoler, som blev afholdt på Hørby Ungdomsskole. Her i den sidste weekend i september, som var fællesweekend på skolen, fremlagde 9. kl. deres projektopgaver lørdag formiddag, og over middag holdt vi vanen tro forældrekonsultation, mens vi om søndagen i lighed med resten af landets efterskoler havde åbent hus. Skolen var godt besøgt, og selv om vi havde forberedt os godt til at

tage imod gæsterne, viste det sig hurtigt, at vi havde udnævnt alt for få elever til rundvisere på skolen. Heldigvis kunne det klares ved at hente forstærkning fra den igangværende linieundervisning. Det var en stor glæde at tage imod de mange besøgende, og vores elever viste sig denne gang at være rigtig gode værter. Flere besøgende kom uopfordret bagefter og fortalte, hvor tilfredse de havde været med rundvisningen.

Ovenpå fællesweekenden havde eleverne en kort uge, der sluttede med forlænget weekend fra torsdag kl. 15.30. Mens eleverne således holdt fri om fredagen, benyttede skolens personale lejligheden til at holde en pædagogisk dag.

Onsdag i uge 41 holdt vi højskoledag, også kaldet Stidsholtmøde. Det er en kreds af menighedsråd her på egnen, som går sammen om at arrangere en dag med foredrag, fællessang og hyggeligt samvær. Dagens foredragsholder var journalist på TV-Nord, Jørgen Pyndt. På skolen er vi meget glade for at lægge hus til disse arrangementer.

Den sidste uge inden efterårsferien var en helt almindelig skoleuge, bortset fra om fredagen, hvor vi i lighed med folkeskolerne satte motion på dagsordenen med et triatlønløb om formiddagen. Dagen

sluttede som sædvanligt om fredagen med en fælles sangtime, inden eleverne kunne drage hjem på en uges efterårsferie.

Efter at vi havde fået eleverne godt i hus efter ferien, tilbød Preben i to omgange eleverne et kursus i elementær brandbekæmpelse. Prebens tidligere arbejde som Falckmand gør ham særdeles kvalificeret til at påtage sig denne opgave, og eleverne er meget lydhøre kursusedtagere. I slutningen af oktober havde vi linieemneuge, dvs. alle almindelige timer er aflyst til fordel for undervisning på de respektive linier. I år havde kreativ linie og musiklinien sluttet sig sammen for i fællesskab at lave en cabaret, som de ville vise for de andre to linier ved ugens afslutning. Idrætslinien beskæftigede sig i ugens løb med forskellige idrætsdiscipliner, og eleverne var ganske trætte hen mod slutningen af ugen grundet den megen aktivitet. Også friluftslinien, som var på vandretur med John, havde nogle gode dage med overnatning udendørs og primitiv madlavning.

Efter linieugen ventede der heldigvis eleverne en forlænget weekend til at samle kræfter i.

Henne i november, hvor det nu var blevet godt mørkt sidst på eftermiddagen, tog Ejvind kontakt til en lokal politibetjent for at anmode om et check af

elevernes cykler. Det er meget vigtigt, at cyklerne er i orden her

i den mørke tid især med hensyn til reflekser og lys. Herude

på landet har vi jo hverken cykelsti eller gadebelysning, så vi må selv gøre noget for at blive set.

Den 12. november var der igen højskoledag på Stidsholt. Eleverne fra idrætsliniens fodboldhold deltog i DM i indendørs fodbold for efterskoler i Nykøbing Mors. Som et led i uddannelsesvejledningen besluttede vi at deltage i den uddannelsesdag, som det nordjyske vejledersamarbejde arrangerer i Frederikshavn. Her gives de forskellige ungdomsudannelser mulighed for at præsentere sig selv og få de kommende elever i tale. Omvendt får eleverne her mulighed for at stille spørgsmål og få hjælp i

afklaringen af valget af en fremtidig uddannelse eller erhverv.

De sidste par dage i november havde vi afsat til juleværksteder med efterfølgende julebasar for forældre og andre pårørende fredag den 29/11. Arrangementet var godt besøgt, og eleverne var selvfølgelig stolte af de produkter, de havde fremstillet.

Evald havde fået lyst til at sende en ansøgning for at komme med i et pilotprojekt omkring selvevaluering i efterskolen. Han efterlyste på et lærermøde en samarbejdspartner, og jeg meldte mig. Vi fik god opbakning fra vore kolleger, som syntes, det lød spændende. Vi gik herefter i gang med at formulere en ansøgning.

Onsdag den 4. december fik vi besøg af en mand fra det lokale hjemmeværn, som lavede en demonstration af fyrværkeri for eleverne. I erkendelse af at der hvert år er unge, som kommer til skade ved forkert brug af fyrværkeri i dagene omkring nytår, er det vores forsøg på at bevidstgøre eleverne om sikkerhedsreglerne i omgangen med fyrværkeri.

Fredag den 13. december om morgenen fik vi i spisesalen besøg af Luciabruden med hendes ter-

ner. Kirsten og personalet i køkkenet havde til morgenmaden bagt Luciabrød, og Aase havde i god tid forinden syet nye Luciadragter. Det er jo oprindelig en tradition, som er kommet til os fra Sverige, men her i den mørke tid, hvor vi længe så meget efter lyset, er det en tradition, som også mange danskere er kommet til at sætte pris på.

Samme fredag begyndte terminsprøverne med prøven i engelsk stil og over middag prøven i diktat. Den efterfølgende uge fulgte så prøverne i skriftlig fremstilling, færdigheds- og problemregning samt i tysk stil. Om torsdagen efter prøverne havde vi arrangeret en julehyggetur for eleverne, som endte med, at vi alle gik i biografen i Hjørring for at se Ringenes Herre II. Efter forestillingen nåede vi hjem tids nok til, at vi kunne få det fine tøj på til den efterfølgende julemiddag, hvor også elevforeningens bestyrelse og mange af personalets ægtefæller deltog.

Der blev serveret en rigtig julemiddag med flæskesteg, rødkål og brunede kartofler og i desserten, ris á la mande, var den obligatoriske mandel, og som det sig hør og bør var der mandelgaver til de heldige.

Bagefter sørgede Søren, Michael og Brian for aktiviteter i hallen, og Evald havde arrangeret pakkespil i spisesalen.

Den næste dag starter så med den helt store jule-rengøring. Nu skal huset jo stå tomt i 14 dage, og det skal være rigtig rent og indbydende, når eleverne vender tilbage i det nye år. Vi spiste en god julefrokost sammen, selvfølgelig med vendsysselsk grønlangkål, og så havde Ruth G. og jeg lovet lidt underholdning for og med eleverne i foredragssalen, inden den sidste fælles sangtime inden eleverne drog hjem på juleferie.

Søndag den 5. januar mødtes vi alle igen efter en dejlig juleferie. Evald havde før jul taget kontakt til rygestopinstruktør i Sæby, Inge Gjølund, som ville komme på skolen en 5-6 gange her i det nye år, som et tilbud til elever, der gerne ville holde op med at ryge. Der var plads til 10 elever på holdet, og det skærpede helt sikkert interessen, at flere var interesserede, end der var plads til på holdet, så en udvælgelse af deltagere måtte til.

Den første uge efter ferien bød ellers på almindelig skolegang. Vi skulle jo hurtigt finde ind i hverdagen igen, for allerede ugen efter havde vi to emnedage forud for Norgesturen. Udover skigymnastik, skisportens historie og praktiske informationer om

turen, indkvartering og madlavning havde vi besluttet, at eleverne skulle fremstille en avis om Norge, det land som skulle være vært for os i ni dage. Eleverne arbejdede i grupper med forskellige emner. Når en gruppe var færdig, afleveredes materialet til Lenes gruppe, som stod for layout og trykning af avisen. Inden vi steg på busserne, fik vi alle udleveret et eksemplar, og nu havde vi til mange timers læsning, hvis tiden skulle føles lang på færgen og i bussen. Vi havde en rigtig god tur, og da vi i år var så mange elever, at vi var nødt til at køre i tre busser, kunne vi tilbyde de to praktikanter, vi havde fra lærerseminariet i denne periode at deltage. Da der yderligere var ledige pladser i den sidste bus, deltog også Ejvinds kone, Kirsten, Ruth G.'s kæreste, Peter, samt 2 x Ditte, nemlig Torbens og Jyttes datter og Gorms og min datter.

Skønt der var kommet ny forpagter på Rauland Appartementshotel, modtog vi den samme gode behandling, som vi plejer. Skiføret var godt, og eleverne var opsatte på at få noget ud af dagene.

De, der af den ene eller den anden grund ikke kunne stå på ski, blev aktiveret på hotellet og i omegnen af Preben og Ejvinds kone, Kirsten. Det var en vældig hjælp for os andre, at der fast var nogle hjemme til at varetage plejeopgaver, hvis nogle fik en forstuvet

fod el.lign. Så kunne vi koncentrere os om skiholdene. Efter de første dage på langrend får alle elever et par timers slalomundervisning af norske skiinstruktører. Derefter tager vi over, hvor nordmændene slap.

De fleste elever kommer hurtigt efter at stå slalom, og nogle kan næsten ikke få nok. En af de sidste dage plejer Michael og Torben at arrangere en slalomkonkurrence, og det er altid spændende at se, om nogle af eleverne er i stand til at slå de garvede lærere. Når vi vender hjem efter ni dage i Norge, hvor vi har opholdt os udendørs i alle de lyse timer, har fået en masse frisk luft og motioneret, føler man sig rigtig godt tilpas.

Trods nogen søgang gik hjemturen fint for de fleste, men nogle stykker af os længtes voldsomt efter at lægge til i havnen i Hirtshals. Her på kajen stod nogle forældre og andre pårørende parate til at hente elever hjem på weekend. Resten af os steg op i busserne og kørte hjem til Stidsholt, hvor andre for-

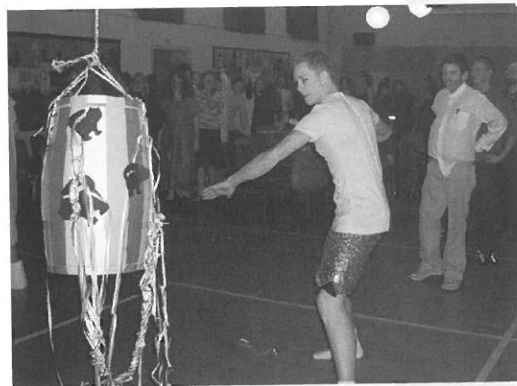
ældre var mødt op. De, der af praktiske årsager ikke blev hentet her på det sene tidspunkt, blev og overnattede på skolen til dagen efter, hvor de så tog af sted efter morgenmaden.

Man kommer rigtig tæt på hinanden på sådan

en skitur, og det kunne man også mærke på glæden ved at se hinanden igen søndag aften. Nu stod en helt almindelig skoleuge for døren, og derefter var en uge afsat til selvvalgt opgave for 10. kl. eleverne, en uges erhvervspraktik for 9. klasse eleverne, mens 8. kl. øvede sig i at skrive projektopgave. I de første dage af denne uge havde vi også lagt en del lærermødetid ind, som blev brugt til planlægning af det kommende skoleår. Her blev det bl.a. klart, at Ruth G. ville gå på barselsorlov efter sommerferien. Da Evald og jeg torsdag og fredag skulle på Nørgaards

Højskole i Bjerringbro, fordi vores ansøgning om at deltage i efterskolernes selvevaluering var blevet imødekommet, havde vi måttet flytte forældre-konsultationen fra den 7. til den 9. februar. Bestyrelsen, som jo holder et antal møder i løbet af skoleåret, havde valgt lørdag den 8. februar til at holde et formiddagsmøde med mulighed for at inspicere skolen og omgivelserne i dagslys. Ellers er de fleste bestyrelsesmøder henlagt til om aftenen, da bestyrelsesmedlemmerne jo har et arbejde at passe i det daglige.

Efter søndagens forældrekonsultation, hvor det i høj grad var elevernes uddannelsesplaner, der var på dagsordenen, gjorde 10. kl. sig om mandagen klar til at fremlægge deres selvvalgte opgaver. Da det er frivilligt, om man ønsker at fremlægge, var der selvfølgelig nogle, som ikke ønskede at benytte sig af den mulighed, men de, der gjorde, fik vist os andre, hvad de havde arbejdet med, og for de allermest generte er det vældig grænseoverskridende at stille sig op foran hele klassen og fortælle.

le. Når det så lykkes, giver det eleven en god portion selvtillid og mod på også at stille sig op foran andre mennesker i andre sammenhænge.

Tirsdag den 11. februar holdtes der højskoledag, og denne gang forsøgte man at afholde det som aftenarrangement med start kl. 19. I uge 8 var der som sædvanligt her i Nordjylland vinterferie.

Efter ferien kom en travl tid for skolens vejledere, idet eleverne i 9. og 10. kl. skulle lægge sidste hånd på deres uddannelsesplaner, som skulle sendes med tilmeldingerne til ungdomsuddannelserne senest 15. marts.

Den 27. februar holdt vi fastelavnsfest og slog katten af tønden.

Foråret er også en travl tid for gymnastiklærerne. Lene, Søren og John knoklede med eleverne for at lave nogle gode rytme- og springserier til brug for opvisningerne. Imens havde Michael travlt med at arrangere et stort håndboldstævne på Stidsholt den 5. marts.

To på hinanden følgende fredage afviklede Evald og jeg i samarbejde med to 8. semester-studerende fra Aalborg Universitet tre fokusgruppeinterviews til brug for vores selvevaluering.

Det lokale vejlederudvalg ved Per Rye henvendte sig og bad om mulighed for at afholde et møde på Stidsholt den 12. marts. Det sagde vi selvfølgelig ja til og tilbød, at vejlederne også kunne få en rundvisning af nogle af eleverne.

19. marts deltog nogle af drengene i en fodboldturnering på Ingstrup Efterskole. Dagen efter fik vi besøg af en modtageklasse fra Hørnsted skole og deres lærer, Hanne Jensen. Det drejede sig om to elever fra Sudan samt fire elever fra Afghanistan, en dreng og fem piger. De ville gerne vide noget om, hvordan det er at gå på efterskole. Jeg var vært for dem og lavede et program, der gav mulighed for at deltage i morgensamling, fortælletime, gymnastik og linieundervisning. Derudover viste jeg dem den nye film om unge indvandrere på efterskole "108 søskende og 18 forældre", som viser ganske godt, hvilke fordele unge af anden etnisk herkomst kan have af et efterskoleophold men også peger på nogle vanskeligheder derved. Jeg havde aftalt med nogle af vores elever, at de skulle være medværter, og de havde bl.a. en gæst med i rengøringsperioden

og hjalp med at svare på gæsternes spørgsmål. Efter besøget modtog jeg et brev fra Hanne Jensen, som fortalte, at gæsterne havde haft en rigtig god dag.

I slutningen af marts havde vi vores store gymnastikweekend med alle elever på skolen. Det meste af lørdagen gik med afpudsning af opvisningen, så vi var klar til at deltage i Sæby Gymnastikforenings opvisning søndag eftermiddag. Det blev en rigtig god oplevelse for eleverne. De struttede af selvtillid og højt humør bagefter.

Mandag efter fællesweekenden havde vi om aftenen besøg af bokseklubben Pugilist, som dels gav opvisning for eleverne, dels tilbød at sparre med de, som havde lyst til at tage imod den udfordring.

Den første uge i april havde eleverne fire fag dage kun med matematik og fysik på programmet, hvor der alt efter elevernes niveau blev afholdt prøveeksamen i mdtl. matematik og fysik, arbejdet med statistik og i forbindelse med geometri blev der konstrueret nogle fantastiske drager, som hang overalt i forhallen i den kommende tid. Et par af dagene i denne uge var Evald og jeg på Askov Højskole i forbindelse med vores selvevaluering.

Den 9. april havde de nordjyske efterskoler sat hinanden stævne i Aalborg til en stor fælles gymnastik-

opvisning. Også en god oplevelse at se, hvad andre efterskoler har arbejdet med i vinterens løb.

Lørdag før Palmesøndag havde personalet endnu en pædagogisk dag. Denne gang var det skolens værdigrundlag, der blev diskuteret.

De tre dage før påskeferien havde vi fagdage i dansk og sprog. Emnet, som vi arbejdede med i både dansk, engelsk og tysk var 2. Verdenskrig.

Torsdag den 1. maj afholdt skolekredsen sin årlige generalforsamling, og den følgende lørdag havde Evald og jeg inviteret kolleger, repræsentanter for forældre og gamle elever samt bestyrelsesmedlemmer til en temadag i forbindelse med vores selvevalueringsprojekt.

Formålet hermed var at inddrage forskellige interessenter i en rådslagning om, hvordan vi kunne bruge resultaterne af brugerundersøgelsen i skoleudviklingsøjemed. Det blev en rigtig spændende dag, og det er helt sikkert ikke sidste gang, vi vil anvende denne metode, som viste sig meget brugbar på vores skole.

Den 5. maj om aftenen havde Torben arrangeret koncert for eleverne med et aalborgensisk band. Samme dag var de skriftlige prøver startet. Den 8.

maj holdt vi på skolen en intern idrætsdag, hvor vi trænede til at møde de andre nordjyske efterskoler senere på måneden. I weekenden 10.-11. maj kunne elever, der havde tilmeldt sig, tage knallertkørekort på den kommunale ungdomsskole i Sæby.

Onsdag den 14. maj modtog Gorm besked om, at Grethe Buhrkall var afgået ved døden dagen før efter længere tids sygdom. Da Grethe som datter af skolens stiftere var født og opvokset på Stidsholt og i øvrigt sammen med sin mand, Jeppe, overtog ledelsen af skolen efter sine forældre, var intet mere naturligt, end at mindehøjtideligheden efter begravelsen den følgende lørdag skulle holdes på skolen.

I samme weekend havde vi et hold elever fra efterskolen Fremtidsbroen og deres to lærere, Trine og Rima på besøg. De havde i forbindelse med St. Bededagsferien ønsket at komme en tur til Skagen og tilbød, at de af vore elever og lærere, som var på skolen i denne weekend, kunne komme med. Da efterskolen Fremtidsbroen udover danske elever også havde elever fra Litauen, var der en oplagt mulighed for at få praktiseret lidt engelsk her kort før de mundtlige prøver.

Evald havde arrangeret grillaften for vores elever mandagen efter. Vi havde inviteret de kommende

elever med forældre til at komme på skolen til et formøde, hvor vi ville fortælle lidt om det kommende skoleår. Samtidig benyttede vi lejligheden til at vise vores gymnastikopvisning, og musiklinien gav nogle numre fra årets repertoire. Alt i alt en god aften, som gav svar på mange af de spørgsmål, som brændte sig på hos eleverne og deres forældre.

Den 26. maj startede så de mundtlige prøver, men dagen efter var prøvfri, idet de nordjyske efterskoler havde besluttet at holde fælles idrætsdag. Den 29. maj, Kr. Himmelfartsdag, indbød vi gamle elever til at komme og besøge Stidsholt. Jubilarerne havde modtaget en invitation til at komme til frokost. Alle andre gamle elever var inviteret til kl. 14. Udover elevforeningens generalforsamling bød musiklinien på underholdning, og det nuværende elevhold fik endnu en gang lejlighed til at vise deres gymnastikopvisning.

Ellers stod perioden mest i prøvernes tegn, kun afbrudt af pinsen, som mange benyttede til afslapning derhjemme med familien. Den sidste weekend inden afslutningsugen var fællesweekend på skolen med deltagelse i DGI's sommerstævne i Østervrå om søndagen. Eleverne viste deres gymnastikopvisning og deltog i fodbold- og håndboldturneringerne. Da det var et stort stævne, var der meget at se på, når man ikke lige selv var på banen.

Så gik vi ind i den afsluttende uge, hvor vi startede med at flytte op på engen, hvor der skulle etableres lejr for de næste dage. Skolens værelser skulle rengøres og synes af pedellerne, så de kunne danne sig et overblik over, hvad der skulle gøres, inden næste elevhold kunne modtages.

Af stikord fra outrougeprogrammet kan i flæng nævnes: Fælles lejrball med sang, mindebogsskrivning, tøseday ved tøselærerne, aktiviteter ved stranden, morgenvækning, bade i sø eller hal, rengøring på skolen, herretur ved herrelærerne, flest hår på brystet konkurrence, havkajakkering, bygning af sandslotte, beachvolley m.m.. Og sidste aften ikke at forglemme med afskedsmiddag og en festlig aften i foredragssalen med fælles sangtime, hvor årets hits blev sunget.

Næste dag ryddede vi op, gjorde rent og gjorde klar til at modtage forældrene til skoleafslutningen.

Forældrene fik her lejlighed til at se elevernes gymnastikopvisning, hvis de endnu ikke havde set den. Ved kaffebordet holdt Gorm tale for eleverne og gav de sidste praktiske oplysninger, musiklinien underholdt, og vi sang nogle af årstidens sange, som afslutning på skoleåret. Herefter var der uddeling af eksamensbeviser ved kontaktlærerne og til afsked et: "Tak for i år. God ferie, og vi ses igen til gen-synsdagen".

Sorg er ikke et problem, der kan løses, men en byrde, der skal bæres

Engang i foråret besøgte jeg en 6. klasse, hvor en dreng havde mistet sin far. Her fortalte en af pigerne mig, at hendes elskede "oldebedste" var død kort før jul. "Oldebedste" havde, lige fra hun kunne huske, været en uadskillelig del af hendes og resten af familiens juleaften.

Ole Raakjær

Hun var den der bagte småkagerne, pyntede juletræet, hængte kravlenisserne op de sædvanlige steder og i øvrigt sørgede for, at det blev en rigtig jul. Hendes manglende tilstedeværelse denne juleaften havde fyldt den 12-årige piges bevidsthed helt ud til kanterne.

- Snakkede I juleaften om din "oldebedste", at I savnede hende? spurgte jeg.
- Nej, der var ingen, der sagde noget om hende, svarede hun.
- Tror du ikke de andre tænkte på hende?
- Jo, hele tiden!

- Hvorfor tror du så ikke, at de sagde noget om hende?
- De ville nok ikke gøre mig ked af det!
- Sagde du noget om din »oldebedste«?
- Nej, det gjorde jeg ikke?
- Tænkte du ikke på hende?
- Jo, hele tiden!
- Hvorfor sagde du så ingenting?
- Fordi jeg ikke ville gøre dem kede af det!

Det er desværre alt for almindeligt, at det er sådan, vi voksne lader vores børn og unge i stikken, når de mister vigtige personer i deres liv. Af frygt for at gøre dem kede af det, lader vi være med at dele det sørgelige, det svære og det tunge med dem. Og det betyder, at de kommer til at føle sig alene og isolere-

Ole Raakjær

Præst ved Kamillianer
Gaardens hospice
og Det palliative Team

de med deres sorg. Vi er bange for deres sorg. Vi er bange for deres reaktioner og deres gråd. Dybest set måske fordi det, vi er allermost bange for, er vores egen sorg, vores egne reaktioner og vores egen gråd. Ja, måske kan det siges så stærkt, at når der er noget, vi synes, vi vil skåne vores børn og unge for, så er det oftest fordi, der er noget, vi vil spare os selv for! Vi kommer til at føle os magtesløse, når de bliver kede af det. Børn og unge skal ikke bekymre sig og være kede af det, synes vi. Men hverken barndommen eller ungdommen er ikke et beskyttet værksted, og når familier rammes af alvorlig sygdom og død, misbrug, skilsmisser og andre voldsomme tab, medfører det altid store og skræmmende oplevelser for barnet og den unge. Derfor er ethvert forsøg på at beskytte dem fra virkeligheden som regel ensbetydende med, at vi skjuler dele af den. Hvis vi derimod beskytter dem i virkeligheden, det vil sige vover at være sammen med dem om det, der sker i deres og vores liv, så skaber det for såvel dem som for os forudsætninger for fællesskab og fremtid.

- Jeg tror, det ville have været rigtig godt, om I havde turdet snakke med hinanden om, hvor meget I savnede "oldebedste" juleaften. Så tror jeg nemlig, det var blevet en bedre juleaften for jer alle sammen! Sådan sagde jeg til den 12-årige pige. Det fik hende til at græde voldsomt. Det var præcis det, det dreje-

de sig om. Mere skulle der ikke til, før hun fik rum og plads til at mærke den forløsende sorg over tabet af hendes elskede oldemor.

Den lidt stille 12-årige dreng, som var årsag til mit besøg i klassen, havde mistet sin far. En måneds tid efter dødsfaldet ringede moderen til mig, fordi hun var meget bekymret for sin søn. Han plejede at være glad for at gå i skole, men hun havde nu meget

*Vi kommer til at føle os
magtesløse, når de
bliver kede af det.
Børn og unge skal ikke
bekymre sig og være
kede af det, synes vi.*

besvær med at få ham af sted om morgenen, og han kom tit hjem midt på dagen, fordi han havde ondt i maven eller i hovedet. En dag, jeg snakkede med ham om skolen og hans kammerater, fortalte han mig, at efter, at hans far var død, var det »lidt irriterende«, at hans klassekammerater ikke sagde noget til ham.

Jeg spurgte ham om »lidt irriterende« betød, at det ikke gjorde så meget (at de ikke sagde noget til ham), eller om han var ked af, at de ikke havde snakket om faderens død i klassen eller havde spurgt, hvordan han havde det. »Det sidste!« svarede han, »...for de ved jo godt, at min far er død!«

For såvel børn, unge som voksne er ensomheden næsten altid den tungeste byrde. Det, at der ikke er nogen i barnets eller den unges netværk, der har mod til at tale med det om de tanker og følelser, som tabet har medført, opleves som et svigt af dimensioner. Det er ikke tabet i sig selv, børn og unge får ondt i maven eller i hovedet af. Men det er det, at de skal bære tabet alene, at ingen voksne vil eller tør dele det svære og tunge med dem, der kan medføre, at de fungerer dårligt i skolen, at de ikke kan koncentrere sig om lektierne, at de isolerer sig fra deres kammerater eller senere i livet får store vanskeligheder ved at knytte sig tæt til et andet menneske. De færreste har brug for behandling, når det handler om sorg, men vi har alle sammen, børn såvel voksne, brug for, at nogen reagerer på de tab, vi udsættes for i vores liv. Vi har brug for, at nogen fortæller os, at de ved, at det er sket. Også selvom de måske ikke synes, de har noget at sige til det. Så kan de da i det mindste sige, at de ikke ved, hvad de skal sige, men at det må være hårdt at have mis-

tet....! Det er som regel mere end rigeligt. Det værste er, når de andre bare lader som ingenting.

At miste en mor, en far, en bror, søster eller en bedsteforældre er ikke et problem, der kan løses. Alvorlige tab i vores liv er ikke problemer, der kan løses. Vi kan ikke handle os ud af dem. De kan ikke behandles væk; de kan ikke fjernes, men de er byrder, der skal bæres. En sorg ikke et problem, der kan løses, men en byrde der skal bæres. Hjælpen til bar-

*Vi har brug for,
at nogen fortæller os,
at de ved,
at det er sket.*

net eller den unge skal sikre, at der oven i denne byrde ikke skal lægges ensomhedens og isolationens byrde. Derfor er det også kontakten med barnet eller den unge, der er den afgørende. Det er vigtigt, at de tages med i alt det, der sker omkring tabet og ikke forholdes nogle informationer, fordi man vil "beskytte" dem. Man beskytter ikke barnet eller den unge ved at skåne det for virkeligheden, man snyder dem og holder dem udenfor med isolation og ensomhed til følge. Informationer kan være

svære og tunge at give og få, men mangel på informationer mange gange værre!

Børn og unge, der mister eksempelvis forældre, oplever ofte, at både deres kammerater og de voksne, der omgiver dem (lærere, pædagoger, familie-medlemmer), trækker sig tilbage fra dem. De oplever sig som faldet ud af den trygge sammenhæng, de hidtil har befundet sig i. De føler sig isolerede og ensomme og kommer let til at tro, at de er de eneste i hele verden, der tænker og føler, som de gør. De føler sig f.eks. onde, fordi de i deres sorg over at have mistet mor eller far også mærker en vrede over at være blevet forladt. Denne vrede er det svært at få spejlet, for giver de den sprog, vil de ofte få at

vide, at "Det kunne far/mor da ikke gøre for...". De roses for at være søde og flinke og hjælpe til derhjemme. Det vil sige, at de roses for at gemme deres egne følelser væk, hvad der kun skubber dem længere ind i ensomheden og isolationen.

Børn og unge kigger på de voksne, der er omkring dem. Og er mor ked af det, fordi far er død, så vil de ofte gøre alt, for at gøre mor glad - også selvom det betyder, at de må gemme deres egen sorg væk. Det betyder naturligvis ikke, at mor ikke må være ked af det, men hun må være parat til at tage ansvaret og fortælle barnet eller den unge, at det er ikke fordi, de snakker om far, hun bliver ked af det. Det er fordi, far er død. Og så kan hun og barnet eller den unge sørge i fællesskab. Sorgen, fortvivelsen og gråden skal ikke skjules, den skal deles.

Erindringer, minderne om far er den meget vigtige ballast, barnet eller den unge skal have med sig ud i verden, og dette "mindernes skatkammer" må de voksne, der er omkring, aktivt "bygge" med på - også selvom han eller hun derved selv kommer ind i "sorgens rum". Det er faktisk en lettelse for barnet eller den unge at opleve, at det svære, der er

sket i dets liv, gør indtryk på den voksne. Det bliver netop en bekræftelse og en anerkendelse af de følelser, det selv bærer rundt på. Det gør dem mindre ensomme og fremmede for sig selv og andre.

Sorgen, fortvivlelsen og gråden skal ikke skjules, den skal deles.

Når det handler om børn/unge og sorg, er det altså den voksne, der har ansvaret, og som skal være opsøgende. Man kan ikke nøjes med at sige til barnet eller den unge, at det er meget velkomment til at komme og snakke, hvis det har lyst. Så sker der som regel ikke noget, netop fordi det måske ikke altid har ordene til at formulere det, der fylder det, og fordi barnet eller den unge kan være bange for at gøre den voksne ked af det.

Efter min snak med eleverne i 6. klasse spurgte jeg hver enkelt, hvordan de syntes, det havde været? De svarede stort set enslydende, at det havde været godt. Nu vidste de, at de andre også kunne være

kede af det. Så forstod man bedre hinanden! Nu var det lettere at snakke med hinanden, fordi man ikke mere behøvede at være bange for at komme til at sige noget forkert.

- Jamen, er det ikke træls, at der kommer sådan en som mig, og »gør« jer kede af det? spurgte jeg

- Det er ikke dig, der gør os kede af det! Det var vi i forvejen! Fik jeg meget fornuftigt til svar.

- Og det gør ikke noget, man græder, når der er noget, man er ked af! Føjede en anden snøftende til.

Når man **er** ked af det, er det mest hjælpsomme at få lov at **være** ked af det - sammen med andre.

Da jeg samme aften kom hjem, lå der en besked på min telefonsvarer. Den var fra den dreng, der havde mistet sin far og den lød:

- Tak fordi du kom i min klasse. Det har allerede hjulpet meget. Jeg skulle også hilse fra mine klassekammerater og sige, at de også var meget glade for, at du kom!

Tankevækkende, at der skal så lidt til!

Tankevækkende, at det føles som omsorg, når man får lov til at være nøjagtig ligeså ked af det, som man er!

Når unge på efterskole mærker følgerne af krig

Af Ruth Kristensen

Blandt de børn og unge, som de senere år er indvandret til Danmark enten alene eller sammen med den ene eller begge forældre, er en del børn og unge, som har levet i krigszoner og som tidligt i livet har stiftet bekendtskab med en række konkrete såvel som abstrakte tab. De konkrete tab kan f.eks. være, at barnet/den unge har:

- Mistet forældre eller andre nære familiemedlemmer
- Mistet venner, lærere og/eller andre med betydning for barnet
- Mistet lemmer
- Mistet hjem, kultur og hjemland

De konkrete tab kan være særdeles vanskelige at håndtere, og dertil kommer så en række abstrakte tab, som yderligere er med til at komplicere tilværelsen. Af abstrakte tab kan nævnes, at barnet/den unge har:

- Mistet tro på forældres og voksnes evne til at beskytte sig, dvs. mistet en hel basal tillid
- Mistet tro på godhed og retfærdighed
- Mistet hverdag med rutiner, vaner og forudsigelighed
- Mistet barndommen, herunder den grundlæggende ret til at være barn
- Mistet tro på fremtiden

Hvad er et traume?

Ved et psykisk traume forstår man den reaktion, som skyldes, at en person udsættes for en overvældende/livstruende oplevelse, som han/hun står magtesløs overfor, og hvor de hidtidige tilpasningsstrategier viser sig at være utilstrækkelige. Oplevelsen skærper sanserne og sætter gang i andre biologiske overlevelsesmekanismer. Hos børn taler man ligefrem om en traumeprocess, fordi der ofte er tale om længerevarende eller gentagne ekstreme ydre påvirkninger.

Psykologen Edith Montgomery gennemførte i 1992-93 en undersøgelse af 311 3-15 årige flygtningebørns psykiske reaktioner. Børnene var alle fra Mellemøsten. De ti hyppigste psykiske reaktioner var:

- Angst for at være alene (65)
- Angst for at være uden lys (58)
- Klynger sig til forældrene (55)
- Bliver let ophidset og vred (53)
- Let til gråd (47)
- Bliver let forskrækket (44)
- Angst for skydning (38)
- Manglende appetit (37)
- Konflikter med søskende (34)
- Virker trist eller ked af det (34)

Børns reaktioner er naturligt nok forskellige bl.a. afhængig af alder og modenhed. Hos pubertetsbørn ses følger som identitetsforvirring og en forceret indtræden i en voksenrolle. Pubertetsbørn er på mange måder mere sårbare end mindre børn, da de forstår konsekvenserne af hændelserne. Den voldsomme angst, som nogle traumatiserede unge lider af, forsværes afledt ved selvdestruktiv adfærd. Disse unge ser pessimistisk på fremtiden, og nogle lever ligefrem i en konstant forventning om, at en katastrofe vil indtræffe.

Erfaringen viser, at mange voksne ofte undervurderer børns krigstraumer, især med hensyn til hvad barnet har været udsat for, intensiteten, dybden og varigheden af hændelserne.

De nærmeste voksne, forældrene, er ofte ikke i stand til at hjælpe på grund af egne traumer, uvidenhed om barnets traumer og/eller manglende evne til at rumme barnets smerte. Når den voksne har svært nok ved at rumme og udtrykke egne tanker og følelser, kan barnets traume nemt overses og undertrykkes.

I Konventionen om Barnets Rettigheder, som Danmark tiltrådte den 19. juli 1991, kan vi læse om rettigheder, som alle børn i hele verden har uanset hudfarve, religion, kultur og køn. Da Danmark har skrevet under på konventionen, har vi forpligtet os til som nation at efterleve artiklerne til gavn for alle børn, der bor i Danmark.

Artiklerne 12 og 39 giver et klart billede af vores forpligtelse overfor traumatiserede børn:

"Deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til at udtrykke disse synspunkter frit i alle forhold af betydning for barnet; barnets synspunkter skal tilgo-

deses i passende overensstemmelse med dets alder og modenhed."

(Artikel 12)

"Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler til at fremme fysisk og psykisk helbredelse og resocialisering af et barn, der er offer for enhver form for forsømmelse, udnyttelse eller misbrug, tortur eller anden form for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf eller væbnede konflikter. Sådan helbredelse og resocialisering skal finde sted i omgivelser, der fremmer barnets sundhed, selvrespekt og værdighed."

(Artikel 39)

Traumebehandling er at ophæve undertrykkelsen af følelser og erindring om de traumatiske begivenheder ved at hjælpe barnet til at udtrykke, forstå og mestre de smertefulde og forstyrrende tanker og følelser. Desuden er det en vigtig opgave, hvis forældrene som følge af egne traumer mister deres omsorgsevne, at sørge for at andre voksne yder barnet den nødvendige omsorg.

Den erfaring, som børn har fået ved at leve et liv i voldens skygge, lader sig ikke ændre alene gennem samtaler om deres oplevelser.

"De har brug for at gøre sig en række nye erfaringer, f.eks. at voksne er i stand til og villige til at beskytte dem, at livsomstændigheder kan være forudsigelige og trygge, og at forældre kan få så meget hold på deres eget liv, at de er i stand til at være opmærksomme på børnenes behov. En sådan proces kræver tid og kan ikke forceres".

(Montgomery 2000)

STROF

STROF er en svensk model, som anvendes i skoler, SFO, dag- og fritidsinstitutioner, i det pædagogiske arbejde med traumatiserede børn og deres familier.

S – Struktur: For at samle børnenes kaotiske verden er det vigtigt med en fast struktur

Faste rammer f.eks. regler omkring spisning, faste pladser i spisesalen

Forudsigelighed f.eks. klare regler for samvær, forberedelse af eleven på ændringer i dagligdagen.

Tydelige, rummelige og konsekvente voksne, gerne fast kontaktperson og tæt samarbejde mellem involverede voksne

T – Tale og tid: Ved at barnet deler sine oplevelser med andre, befries det for at bære den belastende byrde alene.

Samtalen kan evt. tage udgangspunkt i billeder,

dagbøger, livshistorier el. lign.

Samtalen skal foregå på barnets eget initiativ og på barnets egne præmisser

R – Ritualer: For at børn kan genoprette håbet om en tillidsfuld kontakt til andre mennesker og håb for fremtiden, har de brug for den regelmæssighed, som ritualer medfører. Ritualer er med til at bekræfte tilhørsforholdet til et fællesskab.

Forholdet mellem barnet og kontaktpersonen må i høj grad være regelmæssigt

Kontaktpersonen må instruere barnet i skolens regler og sociale omgangsformer

Ritualerne kunne vedrøre festligholdelse af fødselsdage, højtider, ligesom der kunne laves særlige ritualer omkring ferier og weekends osv.

O – Organiseret leg: Et redskab til, at barnet kan genvinde sig selv i legens virksomhed

Organiseret leg er med til at udvikle et tilhørsforhold til et fællesskab

Organiseret leg må følge en plan f.eks. starte i små grupper, hvor barnet føler sig trygt og støttet. Senere kan barnet indgå i større grupper.

F – Forældresamarbejde: Samarbejdet må være rettet mod at genoprette forældrenes funktion som styrende og beskyttende overfor deres børn og for-

ældrenes mestring i opdragelsesspørgsmål.

Et udbygget samarbejde med respekt for forældrenes rolle og ansvar

Drøftelse af opdragelsesspørgsmål

Oplysninger om skrevne og uskrevne regler

Traumatiserede børn er:

- Børn med helt normale behov, ønsker og drømme!!

Flygtninge

Børn af flygtninge

Børn med traumatiske oplevelser

Hvor det pædagogiske arbejde skal styrke:

Barnets selvstændighed

Barnets selvværd

Barnets evne til mestring

Barnets integration

(BARN I KRIG af Lars Gustafsson, Rädda Barnen)

I Efterskoleforeningen arbejdes der målrettet med at åbne døre for unge med indvandrer- og flygtningebaggrund på landets efterskoler. I sammenligning med landets folkeskoler har efterskolerne en betydelig mindre andel af disse unge, og hvor kommer man som ung indvandrer eller flygtning tættere på jævnaldrene danskere end på en efterskole. Her lærer man dansk kultur, dansk historie, danske

sange og danske traditioner at kende, og vigtigst af alt får den unge en mulighed for at skabe sig et socialt netværk, som kan støtte langt ud i fremtiden. De danske elever får ofte et stort udbytte af at lære disse unge at kende. Fordomme og fremmedhad bearbejdes i det personlige møde, hvor man står ansigt til ansigt med et medmenneske. Den svenske model for arbejdet med traumatiserede børn og unge kunne næsten være beskrivelsen af det pædagogiske arbejde på en dansk efterskole.

Det er dog ikke helt let at få disse unge og især deres forældre i tale. Efterskolebegrebet er jo så typisk dansk og ukendt for de fleste indvandrere. I nogle kulturer er der ikke tradition for at sende børn og unge hjemmefra, medmindre de er problembørn. Der kan også hos forældre opstå frygt for den påvirkning, deres barn vil blive udsat for af enten religiøs eller kulturel art. Vil man kunne udøve sin religion efter forskrifterne, når man er elev på en dansk efterskole? De fleste skoler ser ikke forskellighederne som et problem. Der er tolerance og højt til loftet, og man prøver at løfte opgaven, så godt man kan, med de hensyn der skal tages, uden at vi af den

grund udvisker vore egne værdier, og det vi står for. Den nuværende regering, som gør forsøg på at styre efterskolernes indsats ved at honorere skolerne med en tillægstakst for elever, der går i 8. og 9. klasse, (så kan det vist ikke blive tydeligere, at man på sigt vil lukke 10. klasse, ellers burde man jo også tildele penge til de få elever, som har behov for et 10. skoleår, som undervisningsministeren så smukt siger) søger også ad politisk vej at fremme efterskolernes indsats på indvandrerområdet ved at sende en pose penge til skolen for hver elev, der er indvandrer eller efterkommer af indvandrere fra mindre udviklede tredjelande.

Det er selvfølgelig dejligt med de "ekstra" penge, men jeg er ret sikker på, at de fleste efterskoler vil slå dørene op alligevel og hjælpe til med at løfte denne samfundsopgave, som vi har gjort det før med andre samfundsopgaver. Når man har sine rødder i orden og ved, hvem man selv er, og hvad man står for, kan man trygt gå det fremmede og ukendte i møde. VELKOMMEN PÅ STIDSHOLT UNGDOMSSKOLE!

Sorggruppe på efterskolen?

*Når de unge
har ondt i livet...
hvad gør vi så?*

At være teenager er ikke let. Man udvikles i lyntempo både fysisk og psykisk. Der stilles mange krav og der er mange forventninger fra familie, venner, skolen, og ikke mindst fra én selv. Det er som at være på konstant overarbejde. At miste én man holder af er altid smertefuldt og måske er det ekstra hårdt som teenager.

Af Belinda Bodilsen

Jeg mener, at det at have ondt i livet er en del af det at leve, da vi alle vil gennemgå disse perioder i livet og jo bedre man formår at møde smerten, jo mere vil man få ud af sit liv. Men hvordan er det lige at vi takler det, når livet gør allermest ondt? Det er desværre ikke altid at det er de voksne som har modet, når der skal tales om de svære følelser, særlig ikke når det hand-

ler om tab af forældre. Jeg tror, at den største smerte, et ungt menneske kan opleve er at miste.

Hvorfor sorggrupper på efterskolen? Efter ca. 8 år som lærer på Stidsholt Ungdomsskole kan jeg konstatere at flere og flere unge, som kommer til os, enten er i sorg eller kommer i sorg pga. tab af forældre eller andet familiemedlem. Jeg har ofte tænkt at vi måtte kunne gøre noget for disse unge, men har ærligt talt ikke turdet blande mig i deres sorg. Men efter et par kurser med Jes Dige, som er konsulent ved Kræftens Bekæmpelse, blev mine bekymringer for at røre dette område, manet i jorden. Jeg skulle bare gå igang.

På Himmerlands Efterskole har en kollega, Edith Vindelev opstartet sorggrupper og jeg var nysgerrig efter at høre hendes erfaringer:

Edith siger: *"Man skal ikke være bange for at vise sine følelser over for eleverne! Så skal man være god til at lytte og ikke være bange for stilheden. Man skal turde stille spørgsmål, der får eleverne til at græde, og turde blive ved med at spørge, selvom de græder. Man skal huske, at man ikke skal være bange for at gøre dem kede af det, for de er kede af det!"*

*Man skal ikke
være bange for at vise
sine følelser over
for eleverne!*

Edith udtaler også: *"For de unge, der deltog i sorggruppen, fik det stor betydning for deres dagligdag. De gav alle udtryk for, efter et godt stykke tid i gruppen, at det at deltage havde den forløsende funktion, at de første gang siden de havde mistet, nu kunne tillade sig at holde fri fra sorgen, tanken, minderne og angsten for at glemme. Det skulle de jo snakke om onsdag formiddag. Der var der afsat to timer til det, og det betød rent faktisk, at de så kunne holde fri alle de andre dage og være en ganske almindelig ung."*

Edith bekræfter mine egne forhåbninger om fordelene ved at oprette en sorggruppe på efterskolen.

Hun fortæller videre: *"At de andre elever på skolen viste stor respekt for, at der fandtes en sorggruppe. De gav ofte udtryk for, at de syntes, det var godt, og en del værelseskammerater til de sorgramte blev involveret i nogle gode samtaler, for det blev nemmere at spørge."*

Efter at have hørt om Ediths erfaringer blev jeg kun mere overbevist om, at dette også er noget, vi kan bruge på Stidsholt Ungdomsskole. Jeg tror på, at jeg i løbet af et skoleår vil kunne se, at den form for aflastning i hverdagen på skolen ville være til stor gavn ikke blot for de sorgramte, men også for skolens andre elever.

Men hvad ville en elev på Stidsholt Ungdomsskole sige til dette?

For at få belyst dette spørgsmål har jeg været så heldig, at Dirch gerne ville tage en snak med mig om dette emne. Dirch er i dette skoleår 2. års elev. I august 2002 startede han samtidig hos os og i en sorggruppe. Dirch har mistet begge sine forældre.

Dirch fortæller: *"Når man starter et skoleår spørger vi jo hinanden om, hvor vi kommer fra. Når de så*

spørger, hvorfor jeg bor hos min stedmor, og jeg så fortæller hvorfor, bliver de underlige, og de tror, at de har gjort et eller andet galt ved at spørge og siger undskyld."

Kommer der andre muligheder for at bringe snakken på banen?

"Nej, jeg tror, de føler det er underligt, fordi de ikke ved, hvad de skal sige, og fordi de ikke ved, hvad det handler om. Jeg har egentlig kun snakket med én anden elev, som også havde mistet. Før jeg startede i en sorg-gruppe, turde jeg ikke snakke om tingene. Jeg var sikker på at jeg var den eneste i min situation, og at det kun var mig, der havde gennemgået så stor en smerte. Men sådan er det jo slet ikke."

Hvordan er det at være i sorggruppen?

"Det var min stedmor, som fandt gruppen. I starten tænkte jeg at det bare var åndssvagt. Hvad skal man få ud af at snakke, man bliver jo bare ked af det. Jeg var usikker på, om de andre ville grine, og jeg var bange for at snakke om det. Det er svært at snakke med helt nye mennesker, og det var svært i starten at snakke, men det blev bedre undervejs, man skal bare få det hele ud. Nogle gange sad man helt rød i knoppen med tårerne trillende ned ad kinderne. Det letter at få snakket. Det er en god hjælp at snakke med andre i samme situation. Det er dejligt, for man

har næsten de samme synspunkter, så det er godt at snakke med jævnaldrende."

Kan det også være svært i sorggruppen, at få snakket om det som gør ondt?

"Man kan hjælpe hinanden. Har en anden i gruppen nogle oplevelser, som ligner ens egne, er det lettere også selv at snakke om. De to voksne, som leder sorggruppen, er gode til at lytte og spørge. De forstår, hvad vi går og laver i vores liv. Og de er gode til at give os plads til at snakke."

Nogle gange sad man helt rød i knoppen med tårerne trillende ned ad kinderne.

Hvad mener du, der skal til, for at en voksen kan starte en sorggruppe?

"Han/hun skal kunne snakke med børn og vide, hvad de laver. Være god til at lytte og spørge."

Ville du have taget imod tilbudet, hvis vi havde haft en sorggruppe på skolen, da du startede?

"Hvis der var én, ja. Så skulle jeg ikke afsted hver 3. onsdag. Jeg startede i sorggruppen i august samti-

dig med skolestarten, det var lidt hårdt at starte to nye ting op på samme tid. Men jeg kom igang, og det er jeg glad for. Vi starter op med at lave aftensmad sammen, det er vildt hyggeligt, bagefter snakker vi. Det er ikke sådan, at det skal være storetudedag. Jeg er ikke så fri andre steder som i gruppen."

Under samtalen spørger jeg også Dirch om unge, som har mistet nære familiemedlemmer eller er ved at miste pga. sygdomme, kunne være med i samme sorggruppe.

"Hvis de har haft særlig stor tilknytning, så kan de jo nok. Det er jo de samme følelser, også hvis det er ved sygdom. Der kan vi, som har erfaringer, fortælle om det, de ikke vil tænke på. Vi kan sætte ord på."

Under samtalen fortæller Dirch mig noget om sit tab. Han viser sin sorg, og det rører mig dybt. Jeg føler mig bæret og taknemmelig over at få lov at høre og se hans sorg. Tak Dirch.

Er det en god ide med sorggrupper på efterskolen? Ja, det mener jeg. De unge har hele

deres liv på skolen, og vi har rummeligheden. Det handler om at tage samtalen, at turde og kunne rumme den slags følelser. Sorg skal ikke ties ihjel, det skal accepteres, at det tager tid at arbejde og tale sig igennem sorgens faser. Det handler ikke om at fjerne sorgen fra eleverne, men om at give de sorgramte mulighed for at kunne leve med deres sorg, for den vil altid være en del af dem og deres liv. At kunne leve livet, også når det gør ondt.

Som Jes Dige fra Kræftens Bekæmpelse udtaler:

"Tænk – at der kan være så meget liv i at snakke om døden!"

Tak til Dirch Vestergaard Martens og Edith Vindelev.

Kære Stidsholt elever

Af Anne Kristensen

Det kom som et chok, at jeg skulle skrive et indlæg i jeres årsskrift. Lidt om mig selv først. Jeg er gift og har en søn på 1 år, selv er jeg 34 år. Jeg mødte min mand, da jeg boede i København. Vi havde nogle dejlige år sammen i storbyen, men en dag kom han hjem fra arbejde og fortalte, at vi skulle flytte til Sæby. Jeg anede dårligt, at der var en by, som hed Sæby, men 3 måneder senere stod jeg med begge ben plantet i den jyske muld, og det var på den tid af året, hvor det stank af gylle – fra først i januar til sidst i december.

Uden arbejde duer helten som bekendt ikke – kort tid efter blev jeg tilbudt at forpagte Sæby Busterminal – hvilket blev et nyt kapitel i mit liv. Jeg skulle snart lære de første elever fra Stidsholt Ungdomsskole at kende. Der var især en, som jeg altid vil huske; lad os kalde ham Rune, en ellers sød knægt, som glemte alt, først glemte han at tage sit

vasketøj med hjem til sin mor, da han var på weekend, da han næste gang var på weekend huskede han at tage vasketøjet med hjem, men glemte at tage vasketøjet med fra den ene bus til den næste. Da jeg endelig fandt en ejer til vasketøjet, kom han glad og frejdigt ind og bekendtgjorde, at det var savnet, hvorefter han kort tid efter satte sig ud i rute 215 – uden sit vasketøj. Efter flere dage fik han endelig rene underdreng.

At der bliver hygget i bussen på vej tilbage til skolen ved jeg, for et par år siden, sang eleverne fødselsdagssang for den samme chauffør 3 gange den samme måned – chaufføren kom endelig en dag ind for at høre, om det var noget, jeg kendte til!!!

En eftermiddag kom en ellers så sød ung fyr ind i kiosken – der var lige stillet nye månedsblade frem, bl.a. månedsmagasinet M – (som er et sobert mandeblad for rigtige mænd) han kiggede sig omkring, greb fat i M og gik direkte til kassen og sagde "jeg er den ultimative mand – og dette er det ultimative blad", hvorefter han smed en slidt halvtredser på disken.

Jeg har mange gode minder om Jer og dem som var før Jer. Jeg har også mange gange måttet træde i karakter, når stemningen inde i den kolde ventesal har nået samme niveau, som når Danmark har scoret mål i Parken. Nogle af jer har også fået det kolde

blik og et bjæf, hvis I har siddet som en plante i vindueskarmen eller ligget ned i sæderne.

Da jeg har en sød lille dreng på 1 år, som jeg gerne vil være sammen med så meget som muligt, kommer min mand kl. ca. 16.00 og overtager tjansen de sidste par timer. Det er ham, som truer med ekstra timer i geografi, biologi, samfundsfag og matematik. Privat er han ellers meget rar.

Jeg håber, at I alle vil få et langt og lykkeligt liv – vent ikke på, at andre skal komme og skabe Jeres tilværelse, men sørg for at lave Jeres egne oplevelser. Glem aldrig, hvem I er, og hvor I kommer fra, og hvor I har været. Saml på gode og stærke minder, og bliv rig på glade stunder. Man kan være fattig rent økonomisk men rig på gode minder, og det er langt federe end at være stinkende rig og fattig på gode minder.

Kærlig hilsen fra Anna.

*... "jeg er den ultimative mand
– og dette er det ultimative blad",
hvorefter han smed en
slidt halvtredser på disken.*

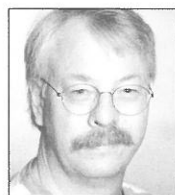

Smittende udsyn fra et kældervindue!

Af Eric Kaare, Galleri Nordenvind

Man kunne være fristet til at bruge udtrykket "håndværksmaler" om Anne Marie Johansen, for hendes virke er i sandhed håndens værk.

De billeder og objekter, der ser dagens lys i kældrens mørke, er båret frem af intens virketrang og direkte håndgribelighed. Kunstneren bruger ikke pensel, det skaber afstand. Nej, papstykker, klude, en gammel skosål eller endnu bedre fingrene. Det er det, der giver den direkte sansning. Lag på lag er billederne skabt, og lag på lag er fortællingerne vokset. Det bliver som med gamle kulturbyer, der fortsat lever, fordi det nye kulturlag hviler på det forrige, samtidigt med at det forgangne lever med, - og giver afsæt til det her- og nutidige. De mange lag i Anne Marie Johansens billeder lægger eventyr og drømmespind ind på iagttagerens nethinde, og man fristes, - som legebarnet til at pille og røre og bare være med.

Hvad er der da på billederne?

Det er noget med køer, astronauter, rumskibe, måner og en bakke, der hedder noget med humle! Hendes motiver er svære at indfange og rubricere, men indholdet det er noget med liv og mangefold, et oprørsk, frodigt mangefold, der ikke sådan lader sig rette til i kasser og bokse.

Det hele understøttes af titler som Optøjer, På hovedet og en enkel Rejse med ballon. Eller hvad med: Findes der mand på Mars? Det er et smittende liv, der ikke vil lade sig nøje med at hænge på væggen, det sniger sig ind i selv det mørkeste sind og krog.

Hvem er hun, kunstneren bag farve-vitaminerne?

Hun er lige så svær at hælde på formler som billederne. Jeg ved, at hun huserer i kælderen på et helt almindeligt hus. Her går hun efter eget udsagn hel bersærk meget regelbunden. Hendes fingre er kulørte - javel, men ikke af neglelak, og hvis man

Anne Marie Johansens billeder lægger eventyr og drømmespind ind på iagttagerens nethinde...

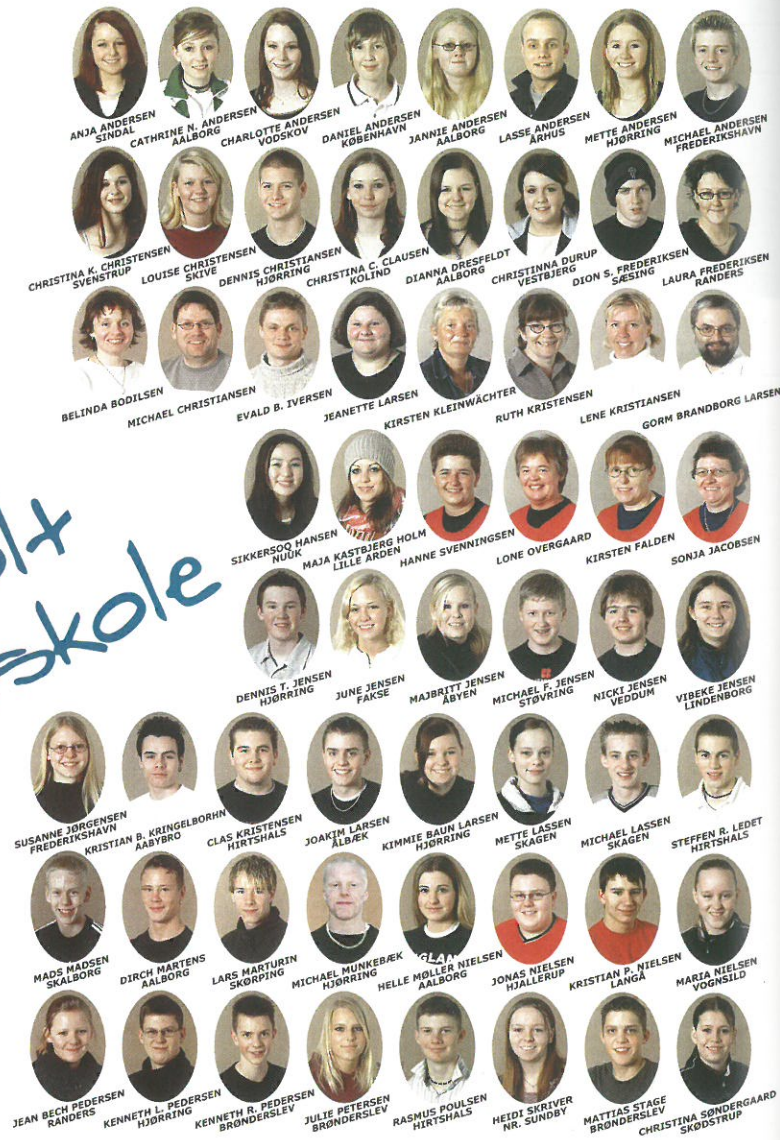
spørger om tidligere bedrifter og udstillinger, begynder hun, at tale om det, hun vil lave i morgen, - og det altid kun i halve sætninger. Det tager for lang tid at gøre dem færdig! Og man kunne jo have forandret mening, inden sætningen var færdig! Det er det med livet! Det skal leves forlæns, ik'!

Og det aktuelle i dag bliver jo ikke bedre, af det der skete i går!

- og det er jo desværre rigtig nok...

Stidsholt Ungdomsskole

Årgang
2002-2003

Det er noget ganske specielt...!

Lone Elmer
og Christina Sibbesen

Vi havde glædet os meget til, at vi skulle i praktik og havde en hel del forventninger til, hvad det vil sige, at være lærer på en efterskole, hvilket vi fik afprøvet i stor stil i de seks uger, hvor vi var på Stidsholt Ungdomsskole. Selvom vi havde mange forventninger og forestillinger om, hvordan det hele ville komme til at løbe af stabelen, kunne vi jo ikke sige noget om det, før det var afprøvet.

Her nogle uger efter sidder vi i skrivende stund og har fået bearbejdet de mange indtryk, vi fik – en masse oplevelser sammen med en flok helt igennem friske og søde lærere og elever.

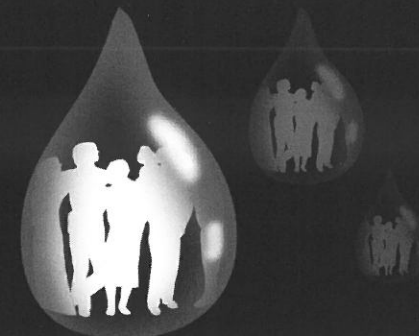
Et vigtigt element i det at være lærer er at starte med at lære elevernes navne, og det er svært, når de har et hav af kælenavne, men det tog kegler at være med på den årlige skitur – og vi er utrolig glade for sådan en oplevelse. Vi havde ikke turdet håbe på at

få lov til at tage med, men det fik vi, og dermed fik vi alle mulighederne for at "være lærer" i næsten 24 timer i døgnet og være med i både de op- og nedture, der var på sådan en tur.

De spørgsmål vi fik stillet flest gange, mens vi var på skolen lød; "Hvorfor vil du gerne være lærer? Og skal det være på en efterskole?" – og hertil svarede vi ofte, at vi synes, det er spændende at undervise og have med unge mennesker at gøre. Og det mener vi såmænd stadig, men vores svar er også nu, at det er på grund af elever som, uden de ved det, giver utrolig mange oplevelser og udfordringer til ens dagligdag, og vores praktikbesøg har helt sikkert været med til at skabe en positiv holdning til efterskolemiljøet og dét at være lærer på sådan et sted, selvom det var en lille bitte bid, vi fik på de kun seks uger.

Pas på jer selv.

Stidsholt i blodet

Af Brian Phil

Om mandagen, ugen før deadline for årskriftet, ringer Gorm for at høre om jeg har lyst til at skrive et indlæg til årskriftet. Emnet skulle være: Når livet gør ondt. Jeg tænker ved mig selv, at i mit liv er der aldrig rigtig noget, der har gjort rigtigt ondt, men man siger vel ikke nej, når chefen ringer og beder en lave en opgave. Heldigvis kommer han med en redningskrans til sidst i samtalen, da han siger, at jeg ikke behøver at holde mig 100% til emnet.

At jeg har et lidt specielt forhold til skolen, kan måske komme bag på nogen, når man tænker på, at jeg kun er ansat på andet år. Men hvis man ser efter i krogene, har jeg været tilknyttet skolen i godt og vel 15 år, da jeg som ung purk måtte følge med familien til en af tjenesteboligerne på Stidsholt. Dengang kan jeg huske, at jeg tilbragte utrolig meget tidovre på skolen, sammen med de "store" elever,, og gik under navnet den lille lærerunge.

Eleverne syntes, jeg var overalt. Dette skete selvfølgelig af den grund, at hvis der skulle ske bare lidt for en ung knægt, ja så var det nok ovre på skolen, tingene var. For hvis man skal være helt ærlig, kan man jo ikke sige, at Stidsholt er en af verdens metropoler, og centrum for begivenheder ellers. Som årene ellers gik, og jeg selv har været på efterskole, har der ligesom kun været et mål for mig. Undervise. Der har aldrig været nogen tvivl hos mig om at det skulle foregå på en efterskole og dens miljø. Så da muligheden for ansættelse på Stidsholt Ungdomsskole bød sig, slog jeg til.

Hvordan har det så været at være junioren på lærerværelset?

Jeg tror roligt, at man kan sige, at man ikke skal være uden humor for at kunne begå sig blandt folk på lærerværelset. Hvis ikke man er helt vågen, falder der hurtigt en skarp kommentar. Enhver anledning

fortsættes på side 48...

kan bruges. Muligheder er der jo rigeligt af. Som den yngste og samt at ens fader arbejder på skolen, lægges der op til mange spydige kommentarer, både fra kollegaer samt elever.

At arbejde sammen med sin fader, gjorde jeg mig også mange overvejelser om i starten. Om det overhovedet ville være et klogt valg rent familiemæssigt. Det har dog vist sig, at det går over al forventning. Vi deler samme humor, og til dels også samme mening i de mere seriøse sager. Desuden kan vi altid tage en humoristisk joke på hinanden. Omkring de fag vi har valgt at undervise i, der deler vi nemlig ikke samme smag. Hvor han underviser i matematik/musik, har jeg valgt det smukke ved poesien i det danske sprog samt glæden ved engelsk og den dejlige fysiske udfoldelse ved idræt.

Elevernes respekt!

En anden ting der spillede et pus i mit sind var, om jeg kunne få elevernes respekt, samt om jeg kunne opretholde roen i en klasse med over 20 elever. Om de kunne respektere en lærer, som egentlig kun er 8 år ældre end dem. At gå fra den lille "lærerunge", til den voksne ansvarlige der om ikke er altidende så i hvert fald bedre vidende i praktisk taget alle situationer. Jeg synes dog, at som tiden er gået, og jeg nu har haft mit første eksamenshold oppe, elever som kommer og betror sig til en, at det at være lærer er den rette niche for mig. Så Stidsholt Ungdomsskole har, som årene er gået, fået en lidt speciel plads i mig. Jeg har utrolig mange gode minder både som barn og nu også senere hen som voksen ved tanken om Stidsholt Ungdomsskole. Så jeg ser frem til mange gode oplevelser i fremtiden.

Skolens bestyrelse

Bo S. Christensen	Svangensvej 5, Hørby	9300 Sæby
Benny Jacobsen	Vestermarksvej 24, Ørum	9320 Hjallerup
Carsten Vittrup	Halvorsmindevej 150	9800 Hjørring
Knud Andersen (formand)	H.C. Andersensvej 5	9000 Aalborg
Inger Jensen	Vanggårdsgade 4, 1.sal	9850 Hirtshals
Randi Høgh	Østergade 99	9460 Brovst
Kirsten Kristensen	Østkystvejen 159	9300 Sæby
Jørgen Trolborg	Råbjergvej 220	9982 Aalbæk

Ny suppleant til skolens bestyrelse

Af Inger Jensen

Min navn er Inger Stoklund Jensen. Jeg er 22 år gammel og bor i Hirtshals. Jeg var elev på Stidsholt Ungdomsskole i 96-97 og kom med i bestyrelsen for elevforeningen i foråret 2002, da min far (Anders Peter Jensen) valgte at trække sig. Til generalforsamlingen i år blev jeg valgt ind i skolens bestyrelse som suppleant. Jeg har altid haft meget med skolen at gøre, da min far var elev der i 57-58, og han har også været i bestyrelsen der i 6 år, men stoppede det år jeg blev elev dernede. Idet at min far også har været elev på Stidsholt, er jeg ofte kommet på skolen, og jeg har altid vidst, at jeg skulle på Stidsholt Ungdomsskole, når jeg engang kom så langt, at jeg skulle i 9. klasse. Min tid på Stidsholt har betydet meget for mig, det at komme hjemmefra for første gang, var jo noget helt særligt, at man pludselig skulle til at tage vare på sig selv, det havde jeg længe set frem til, men jeg følte det ikke rigtig som at komme hjemmefra, jeg kendte jo skolen og

de fleste af lærerne i forvejen, ved at jeg hvert år, i den tid jeg kan huske, har været med min far dernede til gl. elevdag. Det skal ikke forstås som noget negativt, tværtimod følte jeg det som et plus, det var rart at have noget/nogen omkring sig, som man allerede kendte, når nu man ikke var hjemme ved mor og far længere. Jeg har altid haft stor interesse for skolen, og derved godt kunnet tænke mig at gøre noget for skolen. Det at komme i bestyrelsen betyder for det første at man får et godt indblik i, hvad det er, der sker på skolen, og for det andet får man lov til at være en del af det team, der i fællesskab træffer de overordnede beslutninger for skolens fremtid. Det var så lidt om mig, og hvorfor jeg har valgt at blive en del af skolens bestyrelse. Til sidst vil jeg gerne sende en hilsen til alle elever fra årgang 96/97, samt alle andre med tilknytning til Stidsholt Ungdomsskole, med ønsket om en Glædelig Jul og et Lykkebringende Nytår.

Der kom et brev fra Mocambique!

helt ungdomsskole have interesse i en efter-skoleideen - og jeg synes at du er god og er anlagt i denne stilling blandt andet på grund af min Grundvig - Kold's oplæring på Skidsholt ungdomsskole - så henvend jer til Lotte Lindberg, Blagaards Seminarium. I skal forende at betale transport + ophold for dig, og at du kun taler meget lidt engelsk. Men en weekend invitation vil for dig være en oplevelse og for jer og jeres elever en berigelse. De er kun i DK i en måned. Med håbet om en god generalforsamling i bestyrelsen med mange kærlige hilsener til alle og også mange kærlige hilsener til gamle elever som jeg kender ved elevrådet

De kærligste hilsener Rita

Rita Fakum
IBIS
Box 125
Lichinga
Mocambique

rifa@e-mail.dk

Niassa 7. feb. 2003

Til Skolebestyrelsesformanden, og Forstanderen ved Skidsholt ungdomsskole:

Dette er sent, men bedre end aldrig. Jeg må hermed meddele at jeg ikke er i stand til at påtage mig det hver, som jeg sagde ja, til sidste forår. Jeg arbejder for tiden på en 2-årig kontrakt i Mocambique - i nord i provinser Niassa. Jeg har kontrakt

Selvevaluering – succes eller syltekrukke?

Af Evald Iversen

I forbindelse med vedtagelsen af ny lovgivning er det blevet obligatorisk for de frie kostskoler at udføre en selvevaluering. Det vil sige, at den enkelte skole skal forholde sig til, hvordan man som skole arbejder med det vedtagne værdigrundlag. Stidsholt deltog i skoleåret 2002/2003 i et pilotprojekt ledet af medarbejdere fra Institut for Statskundskab ved Syddansk Universitet. Meningen var her, at 12-13 skoler skulle modtage en konkret vejledning i, hvordan en selvevaluering kan udføres metodisk korrekt. Jeg deltog sammen med Ruth Kristensen i dette spændende forløb, og jeg skal i denne lille artikel forsøge at redegøre for, hvad jeg mener Stidsholt Ungdomsskole fik ud af at deltage i projektet.

Som jeg ser det, er det muligt at inddele resultaterne fra Stidsholt Ungdomsskole i tre underemner, som jeg her har valgt at kalde selvevaluering, metodeudvikling og skriftlighed i skoledriften. Jeg vil behandle disse underemner i det følgende.

Selvevaluering

Rent konkret skete der det, at Stidsholt Ungdomsskole levede op til lovgivningens krav om at udføre en selvevaluering. Konkret arbejdede vi med den del af skolens værdigrundlag, der drejer sig om, at vi som skole ønsker, at tillid, tryghed og forpligtigende fællesskab er centrale for hele skoleforløbet. Først udførte vi nogle fokusgruppeinterviews med eleverne, og dernæst holdt vi en temadag for personalet, hvor vi også havde inviteret tidligere elever, bestyrelsesmedlemmer og nuværende forældre. Således håbede vi på, at vi havde fået alle synspunkter med. Kort fortalt blev konklusionen den, at Stidsholt leverer varen, når det drejer sig om tillid og tryghed – mens der endnu er noget at arbejde med, når det drejer sig om det forpligtigende fællesskab. Hvis du ønsker et mere indgående indblik i processen kan du læse rapporten i dens helhed på internet-adressen:

*...selvevalueringen er med til at sikre,
at der er overensstemmelse mellem
værdigrundlaget og den daglige drift.*

<http://www.stidsholt.dk/andet/evaluering.pdf> eller henvende dig til skolen og få tilsendt et eksemplar.

Metodeudvikling

For det første var en del af pilotprojektet at arbejde med forskellige metoder. Grundlæggende skelner man mellem to forskellige metodeformer – kvantitativ og kvalitativ metode. Groft sagt kan man sige, at de kvantitative metoder tager sit afsæt i spørgeske-maundersøgelser, mens de kvalitative metoder tager sit afsæt i forskellige interviewformer. Gennem deltagelsen i det planlagte forløb fik vi indsigt i fordele og ulemper ved de forskellige metoder og en kort introduktion, der gjorde os i stand til at anvende disse i praksis.

Konkret endte vi med at bruge den form, som går under betegnelsen fokusgruppeinterview. Jeg kunne nu godt skrive en masse omkring fordele og ulemper ved denne metode – men det er ikke så væsent-

ligt set i denne sammenhæng. Væsentligt mener jeg derimod, det er, at Stidsholt Ungdomsskole gennem deltagelsen i pilotprojektet har fået nogle konkrete redskaber, som man kan bruge i den daglige skoledrift. Umiddelbart er det selvfølgelig oplagt at anvende den metodeviden, man har fået i forbindelse med dette forløb i fremtidige selvevalueringer – men jeg mener også, at denne metodiske viden kan anvendes mere bredt. Det kunne fx dreje sig om fremtidige samtaler i kontaktgrupperne, undersøgelser af hvordan eleverne oplever skoleårets gang, eller hvordan vi i fællesskab kan undgå mobning.

Skriftlighed i skoledriften

Endelig mener jeg også, at en selvevaluering som den gennemførte får nogle afledte effekter, som man ikke umiddelbart havde forventet. For det første skal selvevalueringen ske i forhold til værdigrundlaget. Det vil sige, at man bliver nødt til som skole konkret at forholde sig til, hvad man mener

med det, der står nedskrevet i værdigrundlaget. Dette "biprodukt", mener jeg bestemt ikke, er uvæsentligt, fordi det giver den enkelte lærer, elev, forælder eller forstander noget konkret at forholde sig til. For det andet mener jeg også, at dette konkrete udgangspunkt for det daglige arbejde gør, at der er mulighed for at skabe sammenhæng mellem værdigrundlaget og den daglige drift. Før der kan opstå sammenhæng mellem værdigrundlag og den daglige drift, mener jeg, det er nødvendigt at eksplicite-re, hvad vi egentligt mener med værdigrundlaget – noget selvevalueringen har været med til. Derfor mener jeg også, at selvevalueringen er med til at sikre, at der er overensstemmelse mellem værdigrundlaget og den daglige drift.

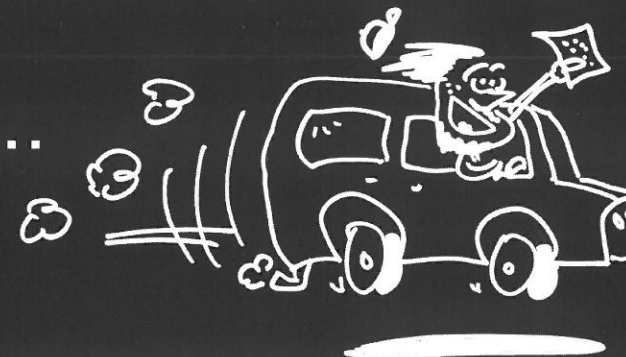
Endelig ser jeg det også som en fordel for nye personer, der er interesserede i skolens drift, at det er muligt eksplicit at se, hvordan skolen tolker det konkrete værdigrundlag. Uanset om der er tale om nye lærere, nye elever, nye forældre eller nye bestyrelsesmedlemmer, ser jeg det som en fordel, at viden, der ellers er "tavs", bliver tydeliggjort gennem en konkret forholden sig til værdigrundlaget gennem selvevaluering. Derfor mener jeg også, at selv-

evalueringen har været med til at øge skriftligheden i skoledriften – noget, som jeg mener, er til gavn for mange parter.

Det har således været en spændende udfordring at være en del af selvevalueringen ved Stidsholt Ungdomsskole 2003. Jeg tror, at den tid, der har været investeret i dette skoleår, vil udgøre en væsentlig grundpille i fremtidige selvevalueringer – og jeg håber, at såvel selvevalueringer som de "afledte effekter", jeg har nævnt ovenfor, vil udgøre konstruktive elementer i den fremtidige udvikling af Stidsholt Ungdomsskole. Jeg håber også, at selvevaluering vil udvikle skolens succes ved, at man tør tage problemstillinger op, der udfordrer skolens selvforståelse. Hvis man ikke tør udfordre denne selvforståelse, tror jeg, der er en risiko for, at selvevaluering kan udvikle sig til et instrument, der ikke er særlig anvendeligt som andet end en syltekrukke for de reelle problemstillinger, der altid er i relation til en skoles drift! Jeg håber, at andre end jeg har opfattelsen af, at dette skoleårs selvevaluering har været en succes – og at alle parter vil arbejde aktivt for, at fremtidige selvevalueringer ikke udvikler sig til syltekrukker.

Tommy...

Af Torben Phil

Jeg er lidt spændt på at se, hvor mange der dukker op af 10 års jubilæumsårgangen 93-94 i år til gammel elevdag på Kristi Himmelfartsdag. Det er selvfølgelig altid spændende, men i år regner vi med et ekstra stort rykind. Årsagen hertil er, at Tommy der selv gik på Stidsholt i 93-94 i de sidste måneder har gjort et kæmpe arbejde for at kontakte sine kammerater fra dengang.

De fleste, der sætter sig for at gøre noget i en sådan sammenhæng, tager telefonen, ringer rundt og finder således også frem til mange. Tommy har en anden metode. En aften jeg havde vagt, kom nogle elever og fortalte, at der var en fyr med mange tato-veringer, der gik og ledte efter mig. Det var Tommy. Og han lignede sig selv. Godt nok lidt større, og med et skæg der ikke var muligt at drive frem, da han var elev.

Han fortalte, at han bor i Skagen, er bager og i øjeblikket bruger næsten al sin fritid på at tage ud og

finde og besøge alle sine kammerater fra Stidsholt. Ved siden af førersædet har Tommy årgangsbilledet liggende. Og dem der er besøgt, har fået et lille mærke. De fleste andre har han fundet nuværende adresser på, og de ligger på en liste over kommende besøg.

Man skulle jo så tro, at det mest var nordjyder eller i det mindste jyder, som Tommy aflægger besøg. Men nej. Ind imellem tager han også lige turen til Sjælland og Fyn. "Så kommer jeg lidt rundt", siger Tommy, der også siger, at han bliver taget rigtig godt imod alle steder.

Sidst jeg snakkede med ham, da han kom forbi skolen for at låne internettet, havde han besøgt omkring 60, som regnede med at komme til gammel elevdag.

Jeg siger bare: Det er knageme flot gjort Tommy. Jeg glæder mig allerede meget til elevdagen.

Kære gamle Stidsholt elever!

Vi indbyder jer hermed til elevmøde

**Kr. Himmelfartsdag
torsdag den 20. maj 2004**

Bemærk, at tidspunktet for elevmødet er ændret i forhold til tidligere år. Søg kontakt med jeres kammerater og tag ægtefælle eller kæreste med. Jeres forældre og venner af skolen er også meget velkomne.

Program:

kl. 14.00 Samling
kl. 14.30 Kaffe og generalforsamling (kr. 20)
kl. 15.30 Underholdning/aktivitet
kl. 17.00 Aftensmad (kr. 30)

Sæt dagen af til elevmødet.

Efterskolernes dag

Åbent hus søndag 26. september 2004 kl. 13-17

Jubilæumsholdene år 2004 er

Elever fra:

1998-99	5 år
1993-94	10 år
1988-89	15 år
1983-84	20 år
1978-79	25 år
1973-74	30 år
vinteren 1968-69 og sommeren 1969	35 år
vinteren 1963-64 og sommeren 1964	40 år
vinteren 1958-59 og sommeren 1959	45 år
vinteren 1953-54 og sommeren 1954	50 år
vinteren 1948-49 og sommeren 1949	55 år
vinteren 1943-44 og sommeren 1944	60 år

Endelig invitation udsendes medio april. Da vores adressekartotek er ufuldkomment, beder vi gamle elever tage initiativ til at få fat i så mange adresser på tidligere elever som muligt og sende en liste til skolen. Vi vil så sende invitationer ud efter listen.

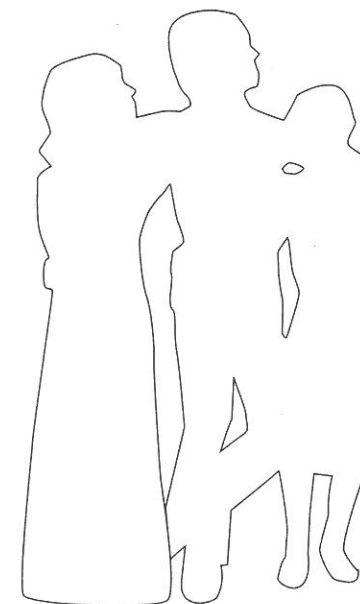
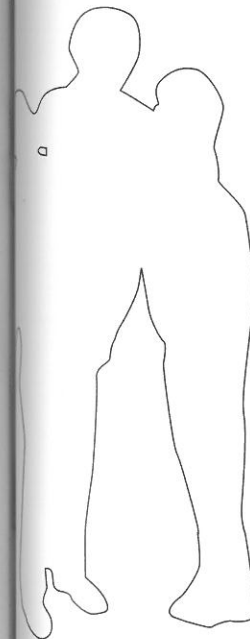
Med venlig hilsen og på gensyn

*Stidsholt Ungdomsskoles elevforening
og forstander Gorm Brandborg Larsen*

Stidsholt Ungdomsskoles værdigrundlag

Bygger på de skoletanker Grundtvig
og Kold havde, hvorfor vi:

- Tilbyder undervisning og samvær, der udvikler de sociale og faglige færdigheder, de unge møder med.
- Tilstræber en udvikling af det hele menneske, hvorfor der både i undervisningen og fritiden tilbydes aktiviteter af boglig, kreativ, praktisk, musisk og idrætslig art.
- Opdrager den enkelte til at kunne fungere i et demokratisk samfund, hvor frihed under ansvar, medansvar for de svageste og samtalen som middel til konfliktløsning er nøglebegreber.
- Vil en skole, hvor ord som tillid, tryghed og et forpligtigende fællesskab er centrale i hele skoleforløbet både for elever og personale.
- Er en skole, der vedkender sig sin historiske arv, hvorfor skolen også ser det som sin opgave at oplyse om vores fælles kristne kulturbaggrund.
- Er for unge mellem 14 og 18 år.
- Tilbyder samme prøver som i folkeskolen.

Elevforeningens bestyrelse

Formand	Kirsten Kristensen	Østkystvejen 159, Lyngså	9300 Sæby	Tlf. 98 46 93 39
Næstform.	Palle Larsen	Stadionvej 3 I H	9600 Aars	Tlf. 98 66 27 26
Kasserer	Henrik Østergaard	Arkildsdal 28. 1.	9400 Nr. Sundby	Tlf. 98 17 29 59
Sekretær	Inger Jensen	Lille Hedenvej 50	9850 Hirtshals	Tlf. 98 94 38 49
	Henrik Christiansen	Nørholtvej 2, Flauenskjold	9330 Dr. Lund	Tlf. 98 86 12 65
Suppleant	Morten Nielsen	Løkkenvej 25	9490 Pandrup	Tlf. 28 34 99 97
Suppleant	Saka Keldorff	Park Allé 9	9800 Hjørring	Tlf. 98 92 07 43

Stidsholt Ungdomsskoles elevforening ÅRSREGNSKAB

Regnskab for året 1. maj 2002 til 30. april 2003

Indtægter

Beholdninger pr. 1. maj 2002 til 30. april 2003

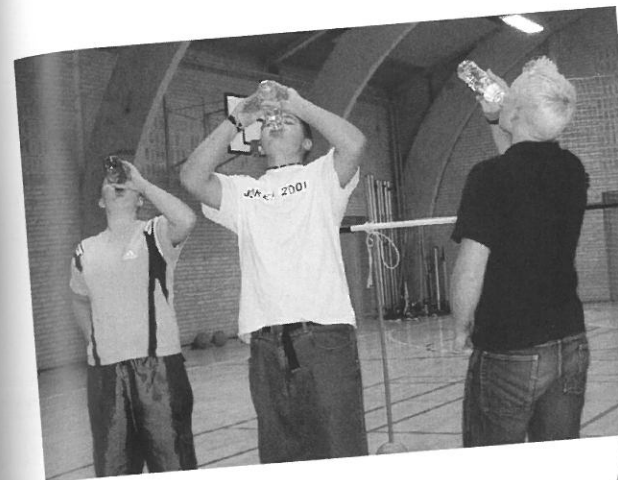
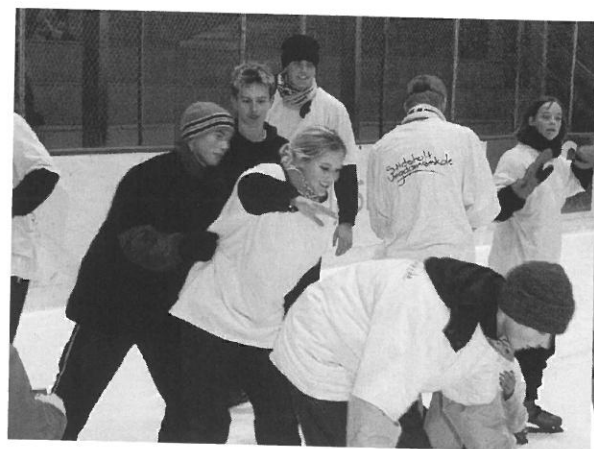
Kontant	227,50
Spar Nord	1477,73
Salg af krus	520,00
	<u>2225,23</u>

Udgifter

Gaver/Blomster	100,00
Udgifter i alt	100,00
Beholdning i alt pr. 30. april 2002	2125,23
Balance	<u>2225,23</u>

Beholdninger pr. 30. april 2002

Kontant	647,50
Spar Nord	1477,73
I alt	<u>2125,23</u>

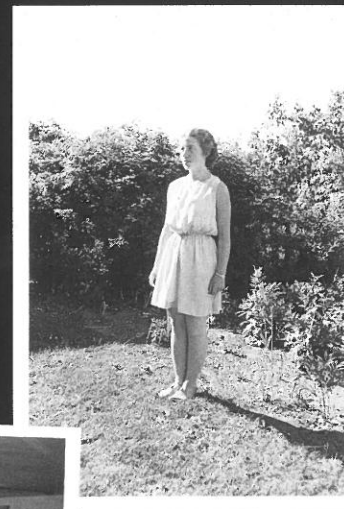

Stidsholt for 50 år siden...

Håndgerning

Tidens
gymnastikdragt!

Skolekøkkenet

Billeder fra 1952, Håse Frøst og 1953, Inge Frøst.

Forbinding

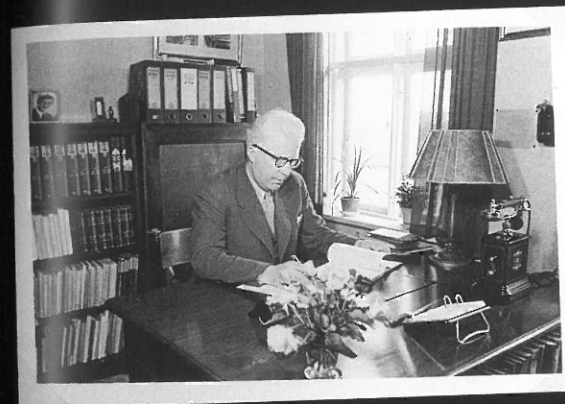
Folkedans

Håndgerning

Stidsholt Ungdomsskole

Hr. og Fru Jakobsen

Morgenforedrag

Spisestuen

Folkedans

Elevværelse

Teater

Lærermøde

Efterskolepiger anno '53

Grethe Buhrkall

Af Christa Grauslund

Grethe Buhrkall er ikke blandt os mere. Vi har mistet en kollega og en god ven. Vi forstår det ikke. Grethe, hvis hjerte bankede for familien, Stidsholt Ungdomsskole samt ældre og yngre der trængte til omsorg.

Jeg husker en af de første gange jeg oplevede hendes gode måde at forstå os på. Vi var på tur i Vendsyssel både lærere og elever. Vi var fire nye lærere som først kom for sent til bussen, senere da vi havde fået kaffe, og Grethe gik ind for at betale, kørte vi ud til Mårup kirke, men glemte Grethe. I stedet for at give os den omgang vi havde fortjent, sagde Grethe stille "lad os så komme videre". Videre kom vi.

Jeg husker Grethe, når hun satte de store forestillinger op, Grethe til fastelavnsfest klædt ud som motorcyklist, Grethe og Jeppe ved klaveret når vi sang de dejlige sange fra højskolesangbogen.

Et godt minde er, når vi efter at eleverne var sendt på ferie, samledes hos Grethe og Jeppe, og spiste "Grethe sild" og lidt andet godt.

Ikke lang tid før hun blev meget syg, kom jeg uanmeldt på besøg i deres skønne hjem i Sæby. Jeppe lavede frokost, det var hans tur dette halvår. Så gik snakken om gamle dage, og hvad der rørte sig i tiden. Grethes arbejde for Mother Therese var stort. Da jeg en dag ville kassere et gammelt sengetæppe, fik Grethe det med hjem. Kort tid efter ringede hun og var så glad – der blev sytten små tæpper, som skulle sendes til Indien.

Den 17. maj fulgte vi så Grethe til det sidste hvilested, bagefter fik vi kaffe på Stidsholt Ungdomsskole. Ringen var sluttet.

Mine tanker går til Jeppe og hele familien. Vi vil savne hende, men samtidig føle en stor taknemmelighed over at have haft et så stort og godt menneske som Grethe blandt os.

Æret være hendes minde.

ELEVLISTE 2002/2003

Anja R. Andersen
Cathrine Andersen
Charlotte Andersen
Daniel Mosbæk Andersen
Mette S. Andersen
Michael Andersen
Kristina Andreasen
Anne Antonsen
Mark Højen Asdal
Christine Birket
Bjarke Boll
Natasja Bonde
Rasmus Bøgsted
Christina B. L. Christensen
Christina K. Christensen
Louise Nygård Christensen
Dennis Christiansen
Christina Clausen
Dianna Dresfeldt
Christina Durup
Dion S. Frederiksen
Laura Frederiksen
Susanne Frederiksen
Jasmin Gabay
Maria Glargaard
Sif Goul-Jensen
Morten Gregersen
Sisse Gottler
Louise Holm Hansen
Nanna Hansen
Sikkersøq Hansen
Maja Kastbjerg Holm
Vibeke Douglas Jakobsen
Annemette J. Jensen
Dennis Toftegaard Jensen
June Jensen
Majbritt Jensen
Michael Jensen
Nicki Jeppe Jensen
Veronica Møller Jensen
Vibeke Jensen
Angunnguaq Jeremiassen
Arne Lars Johansen
Rikke Juul
Casper Rønn Jørgensen

Gaden 50
Herningvej 30
Store Tingbakke 164
Guldbergsgade 117 4.th.
Bispevænget 23
Viborggade 29
Rørvigvej 5
Harlekindvej 10
Ø. Kærvej 95
Stokken 17
Guldbækvej 153, Sørup
Rødlundvej 32
Vestergade 38
Bakken 1
Midgård 31
Sandbyvej 50
Birthesvej 8
Drasbeksgade 4 2.sal
Skallerupvej 335
Terosevej 8
Sæsingvej 8
Løvenholmvej 349
Koktvedvej 69 3. tv.
H. C. Lundbyesvej 62 B
Lille Dallvej 16
Møllevej 27
Houengvej 39
Storegade 29
Sindalvej 60 B
Eskebakken 33
Rækkehus 45-39
Lilleardenvej 11
Storegade 58
Teglageren 24
Vallovej 3
Stenagervej 26
Kristiansandsvej 3 st. tv.
Hedelunden 41
Sadelmagervej 1
Solvej 17
Lindborgvej 42
Box 512
Uglevænget 10
Damvejen 6
Skovbækvej 1

9870 Sindal
9220 Aalborg
9310 Vodskov
2200 København
9800 Hjørring
9900 Frederikshavn
4500 Nykøbing Sj.
9000 Aalborg
9700 Brønderslev
9970 Strandby
9530 Støvring
8462 Harlev J.
9370 Hals
8543 Hornslet
9230 Svenstrup
7800 Skive
9800 Hjørring
8560 Kolind
9220 Aalborg Ø.
9380 Vestbjerg
9830 Tårn
8900 Randers
9900 Frederikshavn
5270 Odense
9230 Svenstrup
7700 Thisted
9370 Hals
9550 Mariager
9981 Jerup
8581 Nimtofte
3900 Nuuk, Grønland
9510 Arden
8765 Klovborg
9240 Nibe
9800 Hjørring
4640 Fakse
9800 Hjørring
9530 Støvring
9560 Hadsund
9293 Kongerslev
9260 Gistrup
3955 Kangatsiaq, Grønland
3952 Ilulissat, Grønland
9000 Aalborg
4773 Stensved

ELEVLISTE 2002/2003

Heidi Jørgensen
 Susanne Jørgensen
 Kristian B. Kringelborhn
 Claus Kristensen
 Joakim Gøgsig Larsen
 Kimmie B. Larsen
 Mette Lassen
 Michael Lassen
 Steffen Rævskejær Ledet
 Rune Nielsen Leer
 Niels Legaard
 Matilde W. Lorentzen
 Stefan Maan
 Camilla R. Madsen
 Jakob Madsen
 Karl Emil Madsen
 Mads Bjørn Madsen
 Dirch Martens
 Lars Marturin
 Michael Munkebæk
 Helle Møller Nielsen
 Jonas Nielsen
 Kristian Pilgaard Nielsen
 Maria Nielsen
 Mick Engelbrecht Nielsen
 Nicolaj Laage Nielsen
 Peter Møller Nielsen
 Reneé Laage Nielsen
 Adriana Olsen
 Elisabeth Paulousek
 Christoffer Pedersen
 Kenneth Lindhard Pedersen
 Kenneth Rendbæk Pedersen
 Julie L. Petersen
 Rasmus Poulsen
 Heidi Skriver
 Mattias Stage
 Christina K. Søndergaard
 Majbritt Sørensen
 Michael Tang
 Dan Simoni Thomsen
 Jonas Toft
 Nina Toft
 Mike Trudslev

Svinget 3
 Vinthersvej 2
 Kattedamsvej 15
 Krokusvej 4
 Skagenvej 14
 Keravavej 53
 Øresundsvej 14
 Øresundsvej 14
 Pilevænget 3
 Hjørringvej 247
 Nørregade 73
 Sønder Alle 33
 Toftegade 20
 Skyttegården 16
 Industrivej 12
 Møgelhøjvej 4
 Rensdyrvej 17
 Jyttevej 64
 Jyttevej 1
 Annasvej 8
 Bendtsensvej 7
 Magrethesvej 15
 Rypevej 6
 Svoldrupvej 104
 Magisterparken 12 2. tv.
 Graven 3
 Grandgårdsvej 110
 Dalbyovervej 8
 Nørregade 79
 Vestergade 31
 Bolsterbjergvej 13
 Silkehalevej 5
 Rosenvængets Allé 46
 St. Blichersgade 26 C
 Nejlstulden 35
 Høvejen 112 st. tv.
 Ellehammervej 2
 Vasnæsvej 22
 Tykskovvej 18
 Skolesvinget 62
 Pindskæret 6
 Saltumvej 19 1. th
 Glomstrupvej 36
 Trigecentervej 52 2. th.

9850 Hirtshals
 9900 Frederikshavn
 9440 Aabybro
 9850 Hirtshals
 9982 Ålbæk
 9800 Hjørring
 9990 Skagen
 9990 Skagen
 9850 Hirtshals
 9750 Østervrå
 6650 Brørrup
 8450 Hammel
 9870 Sindal
 9800 Hjørring
 9480 Løkken
 8990 Fårup
 9200 Aalborg SV
 9000 Aalborg
 9520 Skørping
 9800 Hjørring
 9400 Nørresundby
 9320 Hjallerup
 8870 Langå
 9600 Aars
 9000 Aalborg
 8471 Sabro
 9530 Støvring
 8970 Havndal
 9490 Pandrup
 9900 Frederikshavn
 3700 Rønne
 9800 Hjørring
 9700 Brønderslev
 9700 Brønderslev
 9850 Hirtshals
 9400 Nørresundby
 9700 Brønderslev
 8541 Skødstrup
 9830 Tårs
 8700 Horsens
 9310 Vodskov
 9220 Aalborg Ø.
 7970 Redsted Mors
 8380 Trige

Stidsholt Ungdomsskole

Ørtoftvej 152 · 9300 Sæby

Telefon 98 46 80 33

Telefax 98 46 84 33

E-mail: info@stidsholt.dk

www.stidsholt.dk